

**РУДОЛФ ЕРИХ РАСПЕ
ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА
БАРОН МЮНХАУЗЕН
ПРЕРАЗКАЗАНИ ОТ АНГЕЛ
КАРАЛИЙЧЕВ**

Превод от немски: Ангел Каралийчев, 1955

chitanka.info

БАРОН МЮНХАУЗЕН

През 1785 година в Лондон се появила на бял свят една малка книга за приключенията и пътуванията на барон Мюнхаузен. Читателите разграбили тая книга като топъл хляб. От петото английско издание немският писател Бъргер превел на немски език тая книга и дълго време литераторите смятали, че той е нейният автор. Но през 1824 година животописецът на Бъргер открил, че истинският автор на тая книга не е Бъргер, а Рудолф Ерих Распе, известен навремето си писател, археолог и естественик. Распе е бил високообразован човек, роден в ХанOVER. Твърде отрано той заминал за Англия и там спечелил широка известност.

Човекът, който вдъхновил Распе да напише своите весели разкази, не е измислен. Той се нарича Карл Фридрих Йероним барон фон Мюнхаузен. Родил се е през 1720 година в Баденвердер, близо до ХанOVER. Няколко години той служил като кавалерийски офицер в руската войска и през 1737–1739 година се бил против турците. Като напуснал Русия, Мюнхаузен се прибрал в родния си град и там останал до края на живота си — 1797 година.

По сведенията, оставени от А. Елизен, учен от Гьотинген, барон Мюнхаузен с голямо въодушевление разказвал на приятелите си за необикновените и невероятни свои приключения и пътувания. Неговите разкази били фантастични, весели и наситени с парлива сатира. Те ходели от уста на уста по цяла Европа. Тия именно разкази е преразказал Рудолф Ерих Распе.

ПЪТУВАНЕТО В РУСИЯ

Когато тръгнах за Русия, навсякъде върлуваше дълбока зима. Преди да поема този дълъг път, аз си рекох: „Сега му е времето за пътуване — развалените пътища са замръзнали от студа и снегът ги е покрил с мека снежна пелена. Шосетата като длан пресичат Северна Германия, Полша, Естония и Литва. И тия пътища са станали удобни, без да ги поддържат и да полагат за тях каквито и да било грижи усърдните местни власти.“

Пътувах на кон. Този е, то се знае, най-приятният начин да се прехвърля човек от едно място на друго, разбира се, само ако конят и ездачът са на мястото си. Като пътуваш по този начин, не зависиш поне от коларите с тяхната неутолима жажда, която ги кара да правят престои пред всяка Крайпътна Кръчма.

Бях облечен много леко и колкото повече задълбавах на североизток, толкова повече усещах студа. Можете да си представите моето учудване, когато тъкмо в това жестоко време ненадейно попаднах в Полша на един нещастен полугол старец. Той лежеше на земята сред пътя, облечен в жалка, дрипава дреха. Тая дреха, то се знае, никак не можеше да защити премръзналия човек от острия вятър.

Сърцето ми се сви, Като го видях. Макар че сам бях измръзнал до мозъка на костите, аз му хвърлих своето наметало. В този миг дочух глас, Който сякаш идваше да насърчи моята милостива постъпка:

— Пътнико, твоето добро дело няма да остане без награда!

Продължих пътя си по-нататък. Ето че ме настигна нощната тъмнина. Нито огън, нито звук. Цялата околност — надлъж и нашир — беше покрита със сняг и аз не виждах нито път, нито пътечка.

Уморен и измъчен, реших да слеза от седлото. Озърнах се. Видях наблизко един заострен кол — стърчи над снега. Вързах за него своя кон. Събух си ботушите и за да бъда сигурен, че никой няма да ме нападне, стиснах в десницата си единия от своите револвери и се изтегнах на снега. Спах непробудно и толкова хубаво, че когато отворих очи, видях, че беше настанал ден. Не можете да си

представите колко бях слисан, като разбрах, че лежа сред едно село в черковния двор.

Потърсих коня си. Няма го. Но изведнъж го чух да цвили.

Вдигнах очи нагоре и що да видя? Моят злополучен кон виси най-горе, завързан с юздата на камбанарията. Изведнъж ми стана ясно какво се е случило: аз съм спрял случайно над едно затрупано под снега село. През нощта времето ненадейно се променило. Задухал южен вятър. И докато съм спал, снегът почнал да се топи. Заедно с топенето и аз съм слизал надолу към земята. А онова, което в тъмнината съм взел за кол, било заостреният като шило връх на камбанарията.

Без да мисля много, аз насочих нагоре, към увисналия кон, револвера си и гръмнах. Улучих юздата му. Само след един миг конят ми падна на земята върху краката си. Оседлах го и продължих пътуването си. Додето стигнах в Русия, всичко вървеше добре. В тая северна земя не е позволено зимно време човек да пътува с кон. И тъй като аз имам едно основно правило — винаги да уважавам обичаите на страната, в която се намирам, — издирих си една малка шейна с кон и бодро полетях към Петербург.

Не мога точно ви каза къде се случи това — в Естония или в Литва, — но помня добре, че случката стана над вечер в една тъмна гора. Най-напред, като се обърнах назад, видях един грозен вълк, който, подгонен от страшен глад, тичаше подир мене. Ето го — още малко и ще ме настигне, а нямах никаква възможност да избягам от него. Без да ща, паднах по очи и оставих коня сам да се измъкне от това трудно положение, както намери за добре. И се случи точно онова, което желях, но на което не смеех да се надявам. Вълкът, без да обръща никакво внимание на моята нищожна личност, прескочи през мене и яростно се хвърли върху коня. За няколко мига излапа цялата задна част на бедното животно, което от болка и ужас се понесе още по-бързо. Аз бях спасен. Повдигнах крадешком глава и с ужас видях, че вълкът, тъй да се каже, се е намъкнал навътре в корема на коня. Без да мисля много, грабнах камшика и с ярост започнах да налагам този нов кон. Неочакваното угощение принуди звяра да се втурне още по-бързо, трупът на моя кон падна на земята и — какво чудо! — тогава вълкът се впрегна вместо коня. Аз от своя страна все по-силно работех с камшика, вълкът бягаше бясно напред и за твърде късо време

стигнахме благополучно в Петербург. Гражданите по улиците, като ни видяха, останаха много учудени.

ЛОВНИ РАЗКАЗИ

Не искам да моря читателите си с брътвежи за нравите, изкуствата, науките и другите забележителности на бляскавия град — столицата на Русия.

Няма да разказвам за веселите приключения, в които винаги съм бил наблюдател или действащо лице. Такива събития се случват навсякъде, затова ще разкажа за моите необикновени и по-занимателни ловни приключения.

Не е потребно да предупреждавам читателите си, че любима дружина са ми били винаги ония хора, които имат голяма страст към благородното развлечение — лова. Чудните подробности, дето винаги са придружавали моите приключения, моето щастие и моите успехи, придават особена прелест на спомените ми.

Една сутрин от прозореца на спалнята си видях, че близкото езеро е цялото покрито с диви патици. Мигом грабнах от ъгъла пушката си и тъй бързо се втурнах по стълбата, че си ударих лицето о гредата над вратата. Искри изскочиха от очите ми, но все пак не загубих нито един миг. Подир малко бях на един хвърлей разстояние от езерото, ала за най-голямо мое отчаяние, като вдигнах пушката си, забелязах, че при силния удар върху гредата на вратата кремъкът, който възпламенява барута, е паднал. А при това времето летеше. За мой късмет веднага си спомних какво се случи с мене, когато се ударих, спомних си за искрите, които изскочиха от очите ми. Като вдигнах ударника на пушката, аз се прицелих в птиците и се ударих с юмрук по очите. От силния удар очите ми отново пуснаха искри, тия искри запалиха барута. Екна гърмеж. Останаха на място простреляни пет двойки патици, четири качулатки и две водни кокошки. Ето едно отлично доказателство, че най-важното нещо в човешките дела е присъствието на духа.

Ако войниците и моряците често пъти дължат своето спасение на самообладанието, не трябва да забравяте, че понякога и с ловците се случва същото. Така например веднъж, като скитах по бреговете на

някакво езеро, видях ято диви патици. Те бяха пръснати в едно голямо пространство така, че мъчно можех с един изстрел да убия повече от две-три двойки. За нещастие можех да гръмна само един път, а ми се искаше да занеса в къщи всичките патици. (Трябва да ви кажа, че бях поканил много приятели на обяд.) Тогава ми дойде наум, че в моята ловна чанта има парче сланина, което бях взел за закуска. Тая сланина аз вързах за крайчето на кучешкия ремък и го разтегнах хубаво. Сетне се потулих в близката тръстика и хвърлих примамката. Подир малко с радост забелязах как се приближи първата патица и клъвна сланината. Подир нея се навървиха и другите. Сланината, нали е много плъзгава, бързо мина през гушата на патицата и като излезе навън, отново плувна над водата. В същия миг втора патица протегна шия и я клъвна. Заредиха се една след друга и останалите патици. Само за няколко минути сланината направи едно пътуване през гушите на всички патици и тия бедни птици изведнъж се видяха нанизани на ремъка като зърна от броеница. Напълно задоволен, аз извлякох патиците на брега, навих пет или шест пъти ремъка с дивеча около тялото си и тръгнах към къщи.

Имах още дълъг път за ходене, а ремъкът с патиците тежеше много. Готов бях да се разкая, задето се полакомих и хванах цялото ято. Но скоро работата се оправи. Всичките патици бяха още живи. Като се съвзеха след първата уплаха, те почнаха да махат с криле и докато разбере какво става, бързо ме вдигнаха във въздуха. Всеки друг на мое място щеше да се обърка. Но аз, доколкото можах, използвах и този летеж. Развах д вата края на куртката си като две весла и по този начин насочих патиците към моята къща. Когато стигнахме над дома, трябваше да се спусна в двора. Но патиците не пожелаха да слязат. Тогава почнах да им късам главите една след друга. Работата не беше много лесна, защото трябваше да почна от най-първата патица, и моят опит успя, след като направих един изкусен скок. Подскочих толкова пъти, колкото бяха патиците. Най-сетне, като свърших и с най-последната, тихо се спуснах през комина и паднах за голямо учудване на готвача върху огнището. За щастие то не беше накладено. Но уплахата на моя готвач бързо мина и очите му светнаха, като видя, че от небето заедно с господаря му нападаха още цял кош заклани птици. Запретна ръкави готвачът и стотви дивеча. Добре си похапнахме, като дойдоха гостите.

Нещо подобно ми се случи и с ято яребици. Тръгнах да изпитвам новата си пушка. Бях изгърмал всичките си патрони, когато, без да очаквам, видях, че над мене летят двайсетина яребици. Пожелах да имам няколко бройки от тях на обяда си и това желание ми подсказа да употребя едно средство, което препоръчвам на всеки ловец, който е свършил патроните. Щом видях къде кацнаха яребиците, аз натъпках в пушката си вместо сачми самия шомпол^[1]. След това приближих до яребиците, подплаших ги и като се вдигнаха, гръмнах. На няколко крачки от мене шомполът тупна на земята, а на него — нанизани седем яребици. Струва ми се, че и те бяха доста учудени, като се видяха нанизани на железния шиш. Да, не току-тъй има пословица „Бог дава, ала в кошара не вкарва“. Но чудото не свърши тук. Когато вдигнах шомпола да си прибера яребиците в чантата, видях, че всичките са се опекли от нажеженото желязо. Перушината им беше окапала и те се бяха зачервили толкова сладко, че оставаше само да бъдат изядени. Изпечената карантия вътре имаше вкус на пъстърва.

Друг път срещнах в някаква голяма руска гора една великолепна лисица със сребърно кожухче. Жално ми беше да нарешетя с куршуми и сачми скъпоценната ѝ кожа. Лисицата стоеше под едно дърво. Само за миг измъкнах куршума от пушката си и го замених с дълъг гвоздей. След това гръмнах тъй майсторски, че улучих опашката на лисицата и я приковах към дървото. Затекох се към плененото животно, изкарах своя ловен нож, разсякох на кръст лисичата муцуна и замагнах с камшика. Захванах да шибам. Тогава животното мигом се измъкна от своята прекрасна кожа и побягна. Изчезна от очите ми. Върнах се вкъщи с богат лов. Ето кое наричам аз истинска сполука!

Случаят и късметът често пъти поправят нашите несполуки. В това се убедих наскоро след срещата си с лисицата. Веднъж, като скитах през тъмните гори, съгледах голяма дива свиня. Напреде ѝ тичаше малко свинче. Гръмнах, ала не можах да я улуча. Свинчето, уплашено от гърмежа, побягна напред, но свинята спря и остана като закована на мястото си. Приближих се да разбера защо свинята не бяга и видях, че тя страда от старешка слепота и затуй се е държала за опашката на свинчето, което от любов към майка си е било нещо като водач. Свинята държеше в устата си прасешката опашка. Излезе, че моят куршум е минал между двете животни и за тяхно щастие и мое нещастие сварил да откъсне само парче от опашката на свинчето. И

тъй като свинчето не теглеше старата свиня, тя се беше спряла и чакаше. Аз се наведох, хванах опашката и поведох свинята към къщи. Безпомощното животно тръгна подире ми най-позорно. Заведох го у дома.

Дивите свине са наистина страшни, ала глиганите са още по-опасни. Аз имах едно нещастно прежедие с глиган. Срегнах свирепия звяр в гората. Бях съвсем неподготвен за нападение или защита. Бързо се потулих зад един дъб. Яростният глиган се втурна слепешката да ме удари, но наместо да улучи мене, налетя върху дъба. Тогава неговите глиги се забиха в дървото и така го приковаха, че животното не можеше вече нито да повтори удара, нито да се освободи и побегне.

„Охо! — помислих си аз. — Сега вече ще бъдеш мой!“

Взех един камък и почнах да зачуквам глигите. Набих ги още по-дълбоко в дървото. Глиганът разбра, че няма спасение, и затуй, ще не ще, зачака търпеливо моето връщане от близкото село, където отидох за въже и кола, за да го вържа и откарам жив. То се знае, че си свърших добре работата.

Веднъж, като изгърмах всичките си патрони, неочаквано видях пред себе си един чуден елен. Той ме гледаше така безстрашно, сякаш беше разбрал, че пушката ми е празна. Но аз напълних огнестрелното оръжие с барут и наместо сачми сипах в дулото една шепа вишневи костилки. Сетне гръмнах срещу елена и го улучих между рогата. За една минута той остана зашеметен и дори се олюля, но подир малко бързо се съвзе и побягна в гората. Оттогава минаха няколко години... Веднъж излязох на лов пак в същата гора и кого, мислите, срещнах? Един прекрасен елен с чудесно вишнево дърво, боднато между рогата, високо десет лакти. Веднага си спомних за някогашното приключение. И нали смятах това животно за своя отколешна собственост, гръмнах и го повалих с един удар. По този начин получих едновременно и печено месо от елен, и компот от вишни, каквито никога не бях ял.

Когато ножът допре до кокала, ловецът е готов да направи всичко, само да не пропусне благоприятния случай. Аз често съм излизал от най-опасните затруднения само защото съм сръчен човек.

За да се уверите, ще ви разкажа един случай. Веднъж нощта ме завари в една полска гора. Моят барут се свърши, преди да угасне дневната светлина. Аз се канех да поема към дома. За нещастие една

огромна мечка със зинала уста, разярена до немай-къде, излезе срещу мене, прегради ми пътя и посегна да ме налага. Аз имах само два кремъка, които носех за краен случай. Грабнах единия кремък и го хвърлих с такава сила в мечката уста, че кремъкът се заби в гърлото на звяра. Това причини страшна болка на мечката. Тя се завъртя и обърна към мене задницата си. Хвърлих втория кремък отзад и тогава стана чудо. Вторият кремък влезе вътре, удари така силно първия, че между тях се появи искра, от искрата пламна огън и мечката се пръсна със страшен трясък.

Тъй бях спасен.

Както ви казах, аз винаги съм срещал най-страшни зверове в случаи, когато не съм имал възможност да се браня. Сякаш самата съдба ги предупреждаваше, че съм беззащитен. Веднъж например, това беше през един хладен зимен ден, аз току-що бях снел кремъка от пушката си, за да го заостря, когато с рев ме върхлетя една огромна руска мечка. Оставаше ми само един път за спасение — да се метна на близкото дърво и оттам да се браня. За нещастие, като се катерех нагоре, изтървах на земята ловния си нож. Останаха ми на разположение само две голи ръце, но върху тях не можех да търкам с кремък. Мечката се изправи на задните си крака. Всеки миг чаках нейното нападение.

Аз, разбира се, бих могъл, както някога, да изкарам искри от очите си. Но се боях, че ще повредя зрението си. Отчаян гледах отгоре своя ловен нож. Той лъщеше върху снега. Но моето отчаяние не можеше да ми помогне. Най-сетне през главата ми мина една мисъл колкото щастлива, толкова и чудновата. Добрият ловец винаги носи всичкия си имот, защото е мъдрец. Моята ловна чанта беше цял арсенал. Вътре имаше средства за борба при всякакви случаи.

Аз поразрових чантата и намерих едно гранче конци. След това напипах някакво сиво желязо — магнит. Вързах магнита с конца и го хвърлих надолу към ножа. Щом магнитът опря до ножа, залепна за него и аз го изтеглих без затруднение. Почнах да удрям с ножа кремъка, но додето изкарам искри, мецаната се покатери на дървото.

Наистина трябва да си мечка, за да избереш тъй хубаво най-сгодния миг.

Най-сетне запалих барута и посрещнах гостенката си с такъв гръм, че тя се отказа веднъж завинаги от катерене по дърветата.

Друг път отгоре ми лудо се нахвърли страшен вълк. Без да ща, пъгнах в отвореното му гърло юмука си. И за да се запазя, почнах да навирам ръката си все по-дълбоко и по-дълбоко, додето най-сетне стигнах вълчата утроба. Но сега как да се отърва? Моето положение не беше завидно. Нос до нос с вълка! Мога да ви уверя, че погледите, които си разменихме, не бяха твърде дружелюбни. Ако си измъкна ръката, звярът ще се нахвърли на шията ми. Ясно четях това негово желание в пламналите му очи. Какво да правя?

Тогава си натиках ръката още по-дълбоко, сграбих вътрешностите на вълка, измъкнах ги навън и ги завъртях като ръкавица. Трупът на звяра рухна бездиханен на земята.

За голямо съжаление не ми беше възможно да постъпя по същия начин с едно бясно куче, което срещнах на улицата в Петербург.

„Сега — рекох си аз — трябва да бягаш, приятел.“

За да ми бъде леко, съблякох кожуха си, хвърлих го на кучето, обърнах му гръб и за един миг се намерих зад вратата на своя дом. И тъй като бясното куче разгони всичките хора и никой не смееше да излезе на улицата, реших да си взема пак кожуха. Кожухът ми беше чудесен, ушит от кожи на сребърни лисици, които бях убил през един хубав зимен ден. Затуй не ми се щеше да се лиша от тая скъпа дреха. Като мина малко време, проводих своя прислужник на име Иван да прибере кожуха. Прислужникът наистина го намерил там, където го бях захвърлил. Върна се и го окачи в дрешника при другите ми дрехи. Но подир един ден аз се изплаших не на шега, като чух в къщи силен шум. Напреде ми изскочи моят Иван и колкото му глас държи, се развика:

— Тичайте, господин бароне! Вашият кожух е побеснял!

Затекох се към дрешника и намерих всичките си дрехи изпокъсани и разхвърляни. Прислужникът ми беше прав: моят любим кожух бе побеснял, защото го беше ухапало бясното куче и аз не го отнесох навреме в болницата. С очите си видях как бесният кожух връхлетя върху най-хубавата ми дреха и я разкъса безмилостно на парчета.

[1] Шомпол — желязна пръчка за почистване и смазване на цевта на пушката. — Б. р. ↑

КУЧЕТАТА И КОНЕТЕ НА БАРОН МЮНХАУЗЕН

Винаги разумът и самообладанието са ми помагали да изляза благополучно от най-опасните прежеждия. Както е известно, тия способности носят щастие и на ловците, и на войниците, и на моряците. Ала неразумен и достоен за осъждане е оня адмирал или генерал, който разчита само на своя дух и юначество, а оставя настрана другите свои способности.

Когато става реч за мене, трябва да ви кажа, че аз не заслужавам такова осъждане. Напротив, мога с гордост да се похваля, че освен на своите лични способности всемирната си известност и слава дължа още на своите коне, на ловните си кучета и на голямата сръчност, когато боравя с оръжие.

Няма да приказвам много за оборите си, за кучешките жилища и за своите оръжейни складове. Но не мога да мълча, когато си спомня за две кучета, на които бях стопанин. Те ми служиха и се отличиха толкова много, че заслужават да бъдат записани в страниците на историята.

Едното от тях беше пъргаво ловно куче, такова ловко и умно животно, че всеки, който го видеше, почваше да ми завижда. То ми служеше с еднаква опитност и денем, и нощем. Нощно време аз му връзвах за опашката фенер и с него кучето ловеше дивеч в тъмнината едва ли не по-добре, отколкото денем.

Наскоро след като се ожених моята жена пожела да вземе участие в един лов. Аз яхнах коня си, заминах напред да подготвя нещо и за късо време кучето ми подгони цяло ято от неколкостотин яребици. Спрях се да дочакам жена си. Тя щеше да пристигне с ординареца ми и още един прислужник. Чаках, чаках — никой не дойде. Най-сетне се разтревожих и препуснах назад. Като преполових пътя, чух как някой жално охка. Охкането идеше съвсем отблизо, но аз не видях наоколо жива душа.

Слязох от коня и допрых ухо до земята. Стана ми ясно, че охкането иде изпод земята, и дори долових гласовете на моята жена, ординареца ми и прислужника. В същото време забелязах наблизно шахтата на един каменовъглен рудник. Нямах съмнение, че моята нещастна жена и другарите ѝ са паднали в рудника. Втурнах се към близкото село, повиках хора и с големи усилия извлякохме нещастниците от шахтата. Тя беше дълбока повече от деветдесет метра.

Първо измъкнахме прислужника, сетне неговия кон, след това ординареца и коня му и най-сетне моята жена и малкото ѝ конче — английска порода.

Най-чудното в тая история е, че въпреки падането не бяха пострадали нито хората, нито конете. Ех, малко се бяха понатъртили. Но всички изглеждаха страшно изплашени, тъй че и дума не можеше да става за продължаване на лова. Никой няма да ме обвини, че след тоя ужасен случай аз съвсем забравих кучето си на име Диана.

На другия ден заминах по служба и се прибрах вкъщи подир две седмици. Като се върнах, попитах къде е кучето ми. Ала никой не се беше погрижил за него, защото смятали, че е с мене. А кучето го нямаше. То беше изчезнало и аз загубих надежда да го намеря. Затъгувах и изведнъж ми мина през ума: „Дали не е останало да пази яребиците?“

С надежда и страх се втурнах към гората и какво заварих? Моето вярно куче стоеше неподвижно на същото място, където го бях оставил преди четиринайсет дни.

— Диана! — викнах аз.

Диана мигом скочи и подплаши яребиците. С един гърмеж аз свалих двайсет и пет на място. Но бедната Диана нямаше сили да се довлече до вкъщи — толкова беше отслабнала и изнемощяла. Взех я при себе си на седлото. Макар че ми беше неудобно, аз отнесох на драго сърце кучето си вкъщи. Подир някой и друг ден Диана си почина и пак подгони дивеча. Тя стана жива и бодра, както по-рано.

Като минаха две-три седмици, това куче ми помогна да разбуля една тайна, която без него щеше завинаги да остане неразгадана.

Цели два дни със затаен яд преследвах един заек. Кучето ми летеше подире му, но аз не можех по никой начин да скъся на един хвърлей разстоянието между себе си и заека. Аз, разбира се, не вярвам

в магии, защото съм се лутал много по света и съм видял необикновени неща. Но да си призная, тоя проклет заек ме озадачи. Най-сетне сполучих да го догоня, гръмнах и го повалих. И що да видя? Зайо Байо имаше четири крака на корема си и още четири на гърба си. Когато се уморят долните крака, той като изкусен плувец се обръщаше на гърба си и почваше да бяга с гърбовите си крака. В туй време коремните си почиваха. Иди гони такъв заек!

Никога вече не срещнах осмокрак заек и да си призная, без Диана нямаше да го догоня. Моята Диана надминаваше толкова много другите ловни кучета, че аз без преувеличение бих могъл да я нарека първенец.

Но първенството ѝ оспорваше другата моя бързонога кучка. Тя беше едно малко животно, забележително не само по външния си вид, но и по необикновената си бързина. Затова не е чудно, че я обикнах и я водех винаги подире си.

Един ден подгоних някаква едра зайка, която ми се видя много пълна. Кучката ми тогава беше бременна и аз тревожно гледах как мъчително тича и едва догонва зайката. Изведнъж чух много кучешки гласове — сякаш подир зайката тичаха цяла дружина кучета. Лаенето беше слабо и неясно и аз не можех да разбера откъде иде. Но като приближих, видях истинско девето чудо.

По време на бягането зайката, която излезе също бременна, добила зайчета, а моята кучка — кученца. Колкото зайчетата, толкова и кученцата. Зайчетата несъзнателно хукнали да бягат, кученцата също несъзнателно почнали да ги преследват и дори ги настигнали. Така че началото на лова започнах с един заек и едно куче, а накрая имах шест зайци и шест кучета.

Като си спомня за оная чудна бързоходна кучка, иде ми на ума и за моя литовски кон — забележително и безценно животно беше. Аз го спечелих по един много особен начин. Намирах се в чифлика на граф Пршчобовски в Литва. Веднъж седнах в гостната с жените да пия чай, а мъжете бяха излезли да се полюбуват на младия чистокръвен кон, току-що доведен от конезавода. Изведнъж до нас достигнаха ужасни викове. Бързо се спуснах по стълбата и видях, че никой от мъжете не може да укроти дивия кон, който нямаше юзда. Най-добрите ездачи стояха поразени и смутени и не смееха да се доближат до него. Уплахата личеше по лицата на всички. Тогава аз с един скок се метнах

върху гърба на коня. Учудването нямаше граници, когато сполучих съвсем да го укротя, защото съм майстор в ездата.

За да успокоя жените, които останаха в гостната стая, аз пришпорих коня и през прозореца скочих вътре. Направих няколко обиколки в галоп. Най-накрая скочих върху чайната маса и изпълних няколко номера, които бях научил във висшето училище. Тия номера развеселиха много гостите. А най-чудното е, че конят танцуваше леко, стъпваше крайно внимателно и не строши нито една чаша.

Тая случка ми спечели уважението не само на жените. Любезният граф ме помоли да приема коня като дар. Аз го приех и с него постигнах големи победи през войната с турците. В тая война аз се сражавах под знамето на граф Мипих.

БАРОН МЮНХАУЗЕН СЕ СРАЖАВА С ТУРЦИТЕ

Надали някой можеше да ми поднесе по-приятен подарък от коня на граф Пршчобовски. Разумен, храбър и горещ, едновременно овца и Буцефал^[1], този кон винаги ми напомняше за войнишките задължения и геройските под визии, извършени от младия Александър Македонски през време на неговите славни битки.

Главната цел на нашия поход беше да спечелим нови победи за руското оръжие. Подир много жестоки и славни сражения ние разрешихме бляскаво задачата си.

Скромността не позволява на младите войници да разказват, че са спечелили големи победи и че са извършили велики дела. Затова аз не настоявам за никакъв дял от славата, която спечели нашата войска в безчислените битки с неприятеля. „Ние изпълнихме своя дълг“ — тия думи на гражданите, войниците и другите честни хора имат много по-голямо значение, отколкото предполагат господа политиците. Спомням си, че тогава бях командир на един конен отряд. Извърших много нападения благодарение на моето мъжество и опитност. Но за да бъда справедлив, трябва да кажа, че за успехите ми помогнаха и моите храбри бойни другари, които вървяха подире ми от победа към победа.

Веднъж, след като нападението на турците, които бяха излезли от крепостта на Очаков, не сполучи, нашите предни части се промъкнаха напред. Аз летях пред всички и изведнъж видях, че към нас се приближава откъм града неприятелска дружина. Не можех да пресметна колко са на брой враговете и на какво разстояние от нас се намират, защото бяха покрити с облак прах. Да се скрием и ние всички в също такъв пращен облак, ми се видя обикновена военна хитрост. Нищо нямаше да спечелим. Ето защо заповядах тогава само на моите стрелци да се пръснат наоколо и да вдигнат колкото е възможно повече прах, а с останалите войници настъпих право срещу врага, за да разбере каква му е силата. И сполучих. Турците се уплашиха от многочислеността на моите странични отряди, а също и от

нападението. Редовете им се разбъркаха. Настана сгоден миг, когато трябваше безстрашно да ги връхлетим, пръснахме ги на бърза ръка и почнахме страшна сеч. След това ние не само прогонихме неприятеля назад в крепостта, но го изгонихме и от самата крепост през задната врата.

И нали моят литовски кон бягаше с необикновена бързина, аз пръв настигнах бегълците. Щом видях, че врагът се е устремил към другата градска порта, сметнах, че ще е най-добре да спра на площада и да заповядам на тръбачите да свирят сбор на войниците. Озърнах се и с учудване разбрах, че при мене няма нито конници, нито тръбачи.

„какво ли е станало с тях? — рекох си на ума. — Дали не са се заблудили по улиците? Не вярвам да са далеч. Скоро ще дойдат.“

Бутнах коня си към чешмата, която шуртеше насред площада. Ще го напоя, докато чакам. Конят се наведе и жадно засмука. Но жаждата му беше неутолима. Скоро разбрах каква е работата. Като се обърнах назад да видя не идат ли моите хора, забелязах — Какво мислите? — задната половина на моя юначен кон я нямаше. Водата шуртеше отзад, без да може да се задържи в корема на животното. Отначало не можах да разбера какво се е случило. Но в тоя миг отсреща пристигна един конник и след като поздрави, разказа ми следното. В оня миг, когато аз съм летял срещу неприятелите, изведнъж пуснали желязната решетка, която препречва градския вход, и тая решетка отрязала задната част на коня ми. Задната половина на моя храбър кон останала отначало в редовете на неприятелите и там направила страшни опустошения. Но понеже не можела да влезе в града, тя се отправила към близката ливада.

— Тя е сега там, господин бароне, пасе в ливадата и вие, ако обичате, ще я намерите.

Аз мигом се обърнах назад и предната половина на моя кон ме отнесе в галоп към ливадата. За моя голяма радост там наистина намерих другата половина на коня си. Тя се разхождаше по тревата и правеше най-чудни скокове.

Аз имах пълни доказателства, че и двете части на коня ми са живи, затова пратих да повикат нашия ветеринарен лекар. Без да губи нито минута, той съедини двете половини, като си послужи с млади клончета от лаврово дърво. Случайно у нас се намираха такива клончета. Конската рана щастливо и бързо зарасна. Но след това стана

нещо, което може да се случи само с едно такова забележително животно. Клончетата от лавровото дърво пуснаха корени, покараха навън и образуваха над мене беседка. Под сянката на тая беседка покъсно аз извърших много големи подвизи.

Но все пак трябва да спомена и за голямото неудобство от бляскавите подвизи. Аз се бих толкова дълго и толкова безмилостно с неприятеля, че моята ръка, която беше навикнала постоянно да размахва сабята, продължаваше да прави същите движения дори и тогава, когато неприятелят отдавна беше изчезнал. От страх да не се нараня или да не ударя някого от близките си бях принуден да ходя цели осем дни с вързана ръка, сякаш беше навехната.

Ако един човек има смелост да укроти такъв необуздан кон като моя, литовския, то може да му се вярва и в много други неща, дори и в онова, което на мнозина изглежда съвсем невероятно.

Обсаждахме един град, чието име съм забравил. Нашият главнокомандващ искаше да разбере какво става в обсадения град. Но никой не се решаваше да влезе вътре, защото трябваше да мине през укрепленията, покрай постовете и стражите. Само аз, обхванат от служебно усърдие и въодушевен от своето мъжество, реших да проникна в крепостта. Отидох при голямото оръдие и тъкмо когато то изгърмя, яхнах гранатата, за да вляза с нея в града. Но когато бях вече преполовил пътя, през главата ми мина друга мисъл.

„Добре, лесно ще вляза, но как ще изляза? Какво ще стане, когато падна сред града?... С мене веднага ще постъпят тъй, както се постъпва с всеки шпионин: ще ме обесят на първото яко дърво. Ето един край, недостоен за рода Мюнхаузен.“

Докато премислях тия неща, забелязах, че на няколко разкрача от мене лети друга граната, изстреляна от крепостта срещу нашия лагер. „Тя ще ме спаси!“ — рекох си. Веднага се прехвърлих върху неприятелската граната и благополучно се върнах при своите, без да изпълня задачата си, но бях цял и невредим.

Не само аз съм майстор в ездата. Моят кон също беше голям майстор. Той не се плашеше нито от трапищата, нито от оградите, а летеше смело напред. Веднъж, яхнал коня, преследвах един заек, който бързо ми пресече пътя. Тъкмо в този миг една покрита кола като малко вагонче се изпречи между мене и заека. В колата стояха две жени. Конят ми, без да трепне, премина през колата, като влезе през единия

прозорец и излезе през другия. Това чудо стана тъй неочаквано, че аз, който съм възпитан човек и винаги съм бил внимателен, този път не успях дори да сменя шапката си и да поискам извинение за безпокойството. Бързината на моя кон беше толкова голяма, че когато най-сетне дойдох на себе си от смущението и се обърнах, видях, че сме отминали заека с половин километър. Заекът беше клекнал и ни гледаше презрително. Не пожелах да се върна назад, защото не смеех да сторя това от уважение към моя верен кон.

Друг път се засилих да прескоча едно блато. Пришпорих коня и когато стигнахме в средата на блатото, разбрах, че то е много по-дълбоко, отколкото предполагах. Затова се върнах назад и излязох на брега, за да се засиля още повече. Но този път се случи нещо ужасно: цамбурнахме с коня и аз затънах до шия в блатото. Навярно щях да загина, ако не се бях сетил да се хвана за собствената си коса и да се самоизтегля. Коня държах между краката си и по този начин спасих и него.

[1] Буцефал е легендарният кон на Александър Македонски. —
Б. р. ↑

БАРОН МЮНХАУЗЕН ПЛЕНЕН ОТ ТУРЦИТЕ

Макар че бях храбър човек и моят кон беше бързоног, пъргав и силен, през време на турската война много работи не вървяха тъй, както бих желал да вървят, дори попаднах в плен, и нещо по-лошо — турците имаха обичай да продават своите пленници. Продадох и мене. Поставен в твърде унизително положение, бях принуден да изпълнявам задължения по-скоро чудни, отколкото трудни, и не толкова неприятни, колкото досадни. Заповядаха ми всяка сутрин да изкарвам на полето султанските пчели, а вечер да ги прибирам в пчелина. Веднъж аз забелязах, че една пчела се е отлъчила от рояка. Върнах се да я диря и открих, че са я нападнали две мечки. Мечките се мъчеха да разкъсат пчелата на късчета, за да излапат меда ѝ. Нямах никакво оръжие. Носех само една сребърна брадвичка, каквато носеше всеки градинар и всеки султански работник. Налетях срещу зверовете с надежда да ги изплаша. Хвърлих брадвичката. Наистина сполучих да освободя бедната пчела, но надхвърлих целта: брадвичката полетя нагоре и се вдигна толкова високо, че отиде, та се не видя, и най-сетне падна на месечината. Бре, как да си я взема оттам? Откъде да намеря стълба, която да стигне до месечината?

Тогави си спомних, че турският боб расте много бързо и достига необикновена височина. Без да се мая, посадих това растение, което наистина порасна до самото небе и бързо обви мустаците си около единия рог на месечината. Олекна ми на сърцето. Почнах да се катеря към небесното светило, и благополучно стигнах догоре. Но дойде друга беда: не можех да намеря сребърната си брадвичка, защото всичко наоколо светеше като сребро. Най-сетне я намерих в една купчинка слама.

Почнах да мисля за връщане. Нова злополука! Слънчевата жега беше така изгорила мустаците на моя боб, че вече не смеех да се върна по същия път, защото щях да си строша главата. Какво да сторя? Тогави повиках неволята и тя ме научи какво да правя. Усуках от

сламата една връвчица, дълга колкото беше възможно. Привързах я за единия рог на месечината и почнах да се спущам надолу по пътя. С дясната си ръка здраво стисках връвчицата, а с лявата — брадвичката. След като се спуснах до долния край на връвчицата, аз отсякох горния ѝ край и го вързах за долния. Това нещо повторих много пъти и след някое и друго време се спуснах толкова ниско, че почнах да виждам султанския дворец и околностите на града...

Бях вече на два километра далеко от земята, в облаците, когато изведнъж връвчицата се скъса, аз стремително полетях надолу и изгубих съзнание. От голямата височина и сила на падането моето тяло беше изровило в земята яма, най-малко девет метра дълбока. Неволята и тука ми помогна. Със своите четирийсетгодишни нокти издълбах нещо като стълба по стените на ямата и излязох на Божия свят. На какво приличах, няма да ви разказвам.

Пътуването до Луната увисна като обица на ухото ми и аз измислих по-добро средство, за да се избавя от мечките, които тревожеха моите пчели. Намазах с мед стърчишката на султанската каруца и се потулих наблизко. Една грамадна мечка, привлечена от миризмата на меда, наближи до клопката и така лакомо захвана да ближе стърчишката, че най-сетне налапа дървото и го намърда през устата навътре в корема си. Когато стърчишката съвсем прониза мечката, аз се затекох, забих в предната дупка една желязна клечка и по такъв начин отрязвах пътя на лакомия звяр за отстъпление. В това положение оставих мечката цяла нощ. Сутринта през време на своята ранна разходка султанът мина и като видя каква шега съм изиграл на мечката, прихна да се смее и се смя, докато сълзи потекоха от очите му.

Наскоро русите сключиха мир с турците. Заедно с другите пленници аз бях изпратен в Петербург и там си дадох оставката.

Нея година по цяла Европа владееше такъв студ, че дори самото слънце, изглежда, се беше простудило и хванало хрема. От зимата са останали следи до ден днешен. Аз си изпатих много на връщане в родината си. Много повече, отколкото при първото ми ходене в Русия.

Моят литовски кон остана в Турция и затуй бях принуден да пътувам с пощенска кола. Веднъж пътувахме по едно опасно място, оградено с високи плетища. Заповядах на пощальона да тръби със своя рог, за да не се сблъскаме с някоя насрещна кола. Момчето ме послуша и силно наду рога. Но всичкият му труд отиде на вятъра — рогът не

издаде нито звук. Това беше не само необяснимо, но и печално, защото наскоро ние видяхме, че се задава една каруца, широка-широка, заела целия път.

Аз веднага слязох и най-напред разпегнах конете на нашата кола. Сетне взех на гърба си четирите колела заедно със сандъка на колата и подскочих с целия товар през плетищата — най-малко петнайсет метра високи. Намерих се на полето. Товарът беше тежичък и моят скок беше доста труден.

С втори скок пренесох пътниците през чуждата кола зад нея. Като свърших тази работа, върнах се за конете. Взех под мишница двата коня наведнъж и ги пренесох по същия начин през нашата кола.

Впрегнахме ги отново и без всякакви приключения стигнахме до пощенската станция.

Забравих да кажа, че единият от моите коне, по-младият и по-дивият, насмалко щеше да докара голямо нещастие. Тъкмо когато втори път прескачах оградите с конете в ръце, това диво животно почна яростно да рита и ме обърка съвсем. Но аз бързо съобразих и отнех на коня възможността да рита и да хвърля къч, като наврях задните му крака в джобовете на палтото си.

Като стигнахме вкъщи, пощальонът закачи своя рог на един гвоздей над камината и седнахме да ядем.

Но какво стана?

„Тара... тара... тара... тара... Ту... ту... ту...!“ — от само себе си почна да свири рогът.

Ние се спогледахме смаяни един друг и се питахме какво значи това. Но разбрахме, че звуците са замръзнали в рога и когато се затоплиха и размръзнаха, почнаха ясно и звучно да излизат навън за голяма радост на пощальона.

Близо половин час този занимателен инструмент продължаваше да свири отлично от само себе си, без никаква странична помощ и надуване.

И ние чухме марша „Без любов“. След него — „Когато бях овчарче“, по-нататък — „Снощи вечер тук беше братовчедът Мишо“ и много още народни песни, между които и „Сега всички си почиват в гората“.

Това приключение беше последното в моите руски пътувания.

Някои пътешественици, като разказват за своите приключения, говорят често пъти за неща, които не са се случили. Но ако вие почнете да се съмнявате в това, което аз разказвам, вашето недоверие ще ме огорчи до краен предел. И аз надали ще се съглася да разказвам пред такива недоверчиви слушатели за моите морски приключения, които бяха още по-необикновени, макар че и в тях няма нищо измислено.

ПЪРВО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Първото морско пътуване, което направих през живота си, преди да замина за Русия, беше едно пътуване по море.

Още бях „жълтурче“, както често обичаше да ме нарича моят чичо, чернобрадият кавалерийски майор. Още не можеше да се разбере ще се превърне ли белият мъх под устата ми в брада или ще си остане все мъх, когато замислих да пътувам. По цели дни и нощи все тая мисъл се въртеше в главата ми и аз все пътувах мислено над морета и земи.

Моят баща беше прекарал голям дял от младостта си в пътуване и обичаше през зимните вечери да разказва истински разкази за своите приключения. Затуй моята страст към пътуванията беше не само вродена, но и внушена от бащиния пример. Аз използвах всеки удобен случай, за да утоля безграничното си желание да видя нови светове. Но моите усилия винаги отиваха на вятъра.

Ако сполучех по някакъв начин да склоня баща си, майка ми и леля ми оказваха по-силна съпротива и след няколко минути губех завоюваните възможности за пътуване. Най-сетне случайно у дома пристигна един от моите роднини по майчина линия. По-рано аз бях негов любимец. Той често пъти ми казваше, че ако бъда послушно и добро момче, ще направи всичко, което зависи от него, за да изпълни желанието ми.

Неговото красноречие беше много по-силно от моето и след много молби, възражения, противоречия и обсъждане за голяма моя радост всички се съгласиха най-сетне да замина с него в Цейлон. Там чичо му от много години бил управител.

Тръгнахме от Амстердам с важна държавна мисия. Нашето пътуване не се отличаваше с никакви изключителни събития. Прекарахме само една страшна буря, която имаше големи последици — затова съм длъжен да кажа няколко думи за нея. Бурята се разрази тъкмо в оня миг, когато хвърлихме котва край един остров, за да си набавим вода за пиене и дърва. Тя върлуваше така силно, че

изтръгна грамадни дървета с корените и ги понесе във въздуха. Макар че дърветата тежаха хиляди килограми, стихията ги въртеше на огромна височина и те изглеждаха като ония малки перца, които понякога трепкат във въздуха.

Но щом стихията утихна, всяко дърво падна на земята точно на същото място, където е било, и бързо пусна корени. Никой не можеше да забележи и следа от опустошенията на стихията. Само едно дърво правеше изключение. Тъкмо когато се разрази бурята, в клоните му се бяха покачили двама души — мъж и жена. Те беряха краставици. Трябва да ви кажа, че в оная прекрасна земя краставиците растат по дърветата. С голямо търпение мъжът и жената направиха въздушната си разходка. Но тежестта на техните тела промени посоката на дървото и наместо отвесно, както падаха другите, то падна на земята хоризонтално. Великият кацик на острова (господар на страната и главнокомандващ на войските) в началото на бурята беше побягнал от колибата си, защото се боеше да не бъде смазан под развалините. Когато бурята утихна, той пожела да се върне в двореца през градината. Тъкмо в туй време дървото падна върху него и за щастие му свети масълцето.

— Как за щастие? — учудено ще попитате вие. Да, именно за щастие, защото този кацик беше жесток тиранин и жителите на острова теглеха голямо тегло. Те бяха най-нешащните създания на света. В складовете на кацика гниеа изобилни хранителни стоки, а в туй време народът здравата гладуваше.

Макар че никой не нападаше острова, неговият военачалник вземаше за войник всеки момък, обучаваше го и сетне го правеше герой. От време на време той изнасяше за продан герои и ги харчеше по околните пазари на добра цена. Самият той имаше една цел: да умножи до безкрайност милионите, които беше наследил от баща си.

От признателност към двамата краставичари, които беряха на дървото краставици, техните съотечественици ги настаниха на царския престол.

Тия добри хора през време на своето въздушно пътуване, бяха видели толкова отблизо лика на слънцето, че блясъкът на небесното светило беше донякъде ослепил очите им и помрачил умовете им. Но въпреки всичко те управляваха тъй добре своята страна, че всеки

поданик, щом почнеше да яде краставици, задължително изговаряше такива думи:

— Да са живи и здрави нашите кацки!

Като поправихме пострадалия от бурята кораб и се простихме с новите кацки на острова, ние потеглихме при благоприятен вятър през морето и след шест седмици стигнахме Цейлон.

Минаха четиринасет дни от нашето пристигане. Веднъж големият син на управителя ми предложи да ида с него на лов. Аз приех предложението с голямо удоволствие. Моят другар беше човек едър, силен и навикнал на горещия климат. Аз още не можех да свикна с жегата в новия край. И затуй, макар че не бяхме извървели дълъг път, бързо се уморих и изостанах назад, когато навлязохме в гората.

Тъкмо се гласях да сляза към брега на близката река, когато изведнъж чух зад гърба си голям шум. Обърнах се и почти се вкамених, като видях един огромен лъв. Той пристъпваше към мене и по рева му ясно разбрах, че желае да закуси с моята личност, без да ми иска за това позволение. Пушката ми беше пълна със сачми за зайци. Нямах време, нито самообладание за мислене, затова реших веднага да гръмна. Ако не улуча лъва, поне ще го изплаща. Но тъкмо когато се прицелих, звярът сякаш разбра намерението ми, превари ме и се хвърли отгоре ми. По-скоро без да ща, отколкото съзнателно, аз избрах най-невъзможния начин за спасение — хукнах да бягам. Но ето че налетях от трън, та на глог. Като си спомня, цял почвам да треперя: напреде ми, на няколко крачки, разтвори страшната си уста, чакаше един още по-огромен крокодил, готов да ме налапа.

Моето положение беше ужасно: отзад лъв, отпред крокодил, отляво бистра вода, а отдясно пропаст, пълна, както после узнах, с отровни змии.

Поразен, изгубил способност да разсъждавам в един такъв миг — навярно и самият Херкулес би постъпил като мене, — паднах по очи на земята.

Една мисъл остана само в главата ми — кога ще се намеря в зъбите на свирепия лъв или в страшното гърло на крокодила. Но само след няколко мига чух ужасени в същото време страшен шум, и то без да усетя най-мъничка болка. Бавно повдигнах главата си и какво да видя: лъвът, както се беше засилил, наместо да скочи върху мене, връхлетял право в зиналото гърло на крокодила. Главата му беше

заседнала в крокодилското гърло и двата звяра се бяхтеха и се мъчеха да се освободят един от друг. Аз бързо скочих, измъкнах ловния си нож и отрязах главата на лъва. Неговото тяло се сгърчи в краката ми. След това почнах да набивам с приклада на пушката още по-дълбоко лъвската глава в гърлото на крокодила. Крокодилът скоро се задави и умря.

Минаха няколко минути. Аз стоях до труповете на страшните си врагове, упоен от бляскавата победа. Ето го и моя другар пристига, разтревожен от закъснението ми. Той ме поздрави радостно и двамата хванахме да мерим дължината на крокодила. Излезе дълъг четирийсет метра и четири сантиметра. Възхитен, моят другар ме сграбчи и почна да ме целува горещо.

Когато разказахме на управителя за необикновената случка, той изпрати една кола и хора да докарат двете животни. Най-изкусният местен кожухар ми направи от лъвската кожа десетина чанти, които раздадох на своите познати в Цейлон, а една донесох на амстердамския кмет. Кметът искаше да ми се отплати сетне, като ми поднесе хиляда жълтици. С голям труд отклоних подаръка му. Не обичам жълтиците.

От кожата на крокодила цейлонският кожухар направи плашило, което и до ден днешен е едно от най-хубавите украшения на Амстердамския музей. Пазителят на музея и днес разказва на посетителите за моето приключение. Но трябва да забележа, че той прибавя от себе си по нещо, което не отговаря на истината, и разказът му изглежда измислен. Така например той разказва, че лъвът уж минал през цялата дължина на крокодила и „господин прославеният барон — така ме нарича пазителят, — щом се показала главата, замахнал с ловния си нож и я отсякъл заедно с един къс от опашката на крокодила, три метра дълъг“. „крокодилът — добавя разказвачът, — дълбоко оскърбен от това осакатяване, се обърнал, ухапал ловния нож от ръцете на господин барона и го глътнал. Ножът пробил сърцето на страшилището и то мигом умряло.“ Няма да ви казвам колко ми е неприятно безсрамието на музейния пазител. В нашия век на недоверие и съмнения мнозина, които не ме познават добре, подведени от такава лъжа, няма да повярват и на истинските мои приключения. А от това, разбира се, всеки честен човек е длъжен да се чувства дълбоко засегнат.

ВТОРО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

В 1766 година аз се качих в Портсмут на един военен английски кораб. Този кораб отиваше за Северна Америка и носеше сто оръдия и хиляда и четиристотин души моряци и пътници. Бих могъл да разкажа за много приключения, които ми се случиха в Англия преди тръгването ми, но това ще сторя друг път. Искам да спомена само за едно. Веднъж имах удоволствие да видя краля. Той минаваше с голяма тържественост край парламента, седнал в царската си колесница. Един грамаден дебел колар с големи пера на шапката, седнал на капрата, съвършено ясно рисуваше с камшика си във въздуха началните букви на кралското име и самата корона на величеството. Но тези майсторлъци не заслужават внимание.

Докато стигнахме в Америка, не видяхме нищо забележително. Първото нещастие ни сполетя, когато бяхме на близо триста километра далеч от река Свети Лаврентий.

Нашият кораб със страшна сила се удари върху нещо, което ни се стори, че е под водна канара. Измерихме дълбочината. Повече от петстотин метра, а дъно няма. Злополуката ни озадачи. Кормилото счупено, мачтите разклатени, някои хора бяха паднали на палубата, а не можехме да разберем откъде ни сполетя нещастиято. Един от нашите моряци тъкмо в това време се беше покачил да поправи главната мачта. От сътресението той беше запокитен най-малко на три километра и почна да пада към водата. За щастие морякът не загуби самообладание и можа да се хване за клюна на един червен северен гъсок. И това му спаси живота. Силата на падането му намаля и храбрият момък, стиснал здраво шията на гъсока, успя благополучно да доплува до кораба.

Сътресението от удара беше толкова силно, че всичките пътници полетяха нагоре към тавана и си удариха главите. Тъкмо по тази причина моята глава потъна в раменете ми. Трябваше да минат няколко месеца, докато главата ми зае отново естественото си положение.

Не бяхме сварили да се съвземем от общото объркване и смущение, когато изведнъж се появи огромен кит. Това морско чудовище, което беше навярно заспало на морската повърхност, стана причина за злополуката. Чудовището беше разсърдено от безпокойството, което му причини нашият кораб. В гнева си китът налага главната котва, която висеше, както обикновено, на задната корабна част, и повлече по вълните кораба. Отвлече ни на шейсет мили разстояние със скорост шест мили в час.

Кой знае какво щеше да стане, ако за щастие синджирът на котвата не се беше скъсал. Скъсването стана причина китът да изгуби нашия кораб, а ние — котвата си. Подир няколко месеца, като се връщахме в Европа, намерихме кита на същото място. Той плуваше мъртъв над водата, половин километър дълъг. Ние решихме да вземем върху кораба само един малък къс от огромното животно. Спуснахме една лодка, отрязяхме му главата и можете да си представите каква беше радостта ни, когато в устата му намерихме нашата котва и четирийсет метра от синджира. Синджирът беше навлязъл в кухия зъб на долната челюст. Това беше едничкото по-забележително събитие, на което бяхме свидетели през цялото си пътуване. Всъщност не. Аз забравих да разкажа нещо друго, което без малко щеше да има злополучен край. Когато се сблъскахме с кита и плавахме по-нататък, ние открихме, че корабното дъно е пробито и водата бързо е захванала да нахлува вътре. Никакви помпи не можеха да я изхвърлят. След половин час трябваше да слезем на морското дъно. За общо благополучие аз бях оня, който откри дупката. Тя имаше диаметър два метра. Опитах се да я запуша с това-онова, но не успях. Най-сетне можах да спася чудесния кораб и пътниците с едно остроумно хрумване, което надминава всички хрумвания на света.

Без да си снемам панталоните, аз седнах върху отвора и дори ако той беше още по-голям, пак щях да го запуша. Трябва да добавя, че по бащина и майчина линия аз произхождам от породисти холандски и вестфалски предци. Разбира се, положението ми не беше твърде завидно, защото морската вода напираше с голяма сила да навлезе в кораба, но дърводелецът скоро ми помогна.

ТРЕТО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Веднъж изложих живота си на голяма опасност в Средиземно море.

Беше прекрасен летен следобеден час. Къпех се близо до Марсилия. Навлязъл бях навътре в морето, защото съм добър плувец. Изведнъж гледам — насреща ми със зинало гърло плува една голяма риба. Нямах нито време, нито възможност да побягна. Затова се свих на кълбо, прибрах ръцете и краката си до тялото и се плъзнах между челюстите на чудовището през гърлото му навътре. Попаднах в пълен мрак, ала топлината на неговия стомах ми беше твърде приятна. Моето присъствие, види се, причиняваше неудобство на рибата и тя без съмнение на драго сърце би желала да отърве стомаха си от мене. За да ѝ стана още по-неприятен, аз почнах да ходя, да скачам, да танцувам, накъсо казано, произвеждах различни безредия в тъмницата. Тия своеволия бяха непоносими за рибата, тя жално пъшкеше и мятеше опашката си нагоре над водата. Тъкмо в туй време наблизко минавал един италиански кораб. Моряците видели рибата, хвърлили една кука, закачили я, и бух! — на палубата.

Едва когато животното се просна върху дъските, аз разбрах къде се намирам. Чух гласове. Моряците се съветваха как да заколят рибата, за да получат повече мас. Аз разбирах италиански и ме обхвана ужас — ами ако разрежат и мене заедно с рибата? За да се спася от италианските ножове, наместих се в средата на корема, където имаше място най-малко за дванайсет души. Там притихнах. Щом разпраха рибата и първите дневни лъчи стигнаха до мене, аз почнах да викам с цялата си сила, че ми е драго да се запозная с тях и с тяхна помощ да се освободя от не твърде приятното положение.

Няма да описвам колко се смутиха моряците, когато ме чуха в корема на рибата. Но учудването им порасна още повече, когато оттам изпъзля един гол човек. Разказах им за приключението си точно тъй, както го описвам. Моряците се смяха до сълзи.

Като сръбнах разхладително питие, аз скочих във водата, за да се изкъпя, и заплувах към брега. Намерих дрехите си на същото място, където ги бях оставил. Според моето пресмятане в корема на рибата бях престоял около три часа.

ЧЕТВЪРТО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Когато бях на турска служба, аз често пъти се разхождах с моята яхта по Мраморно море и се любувах на Цариград и на султанския сарай. Великолепни изгледи! Една сутрин, като се наслаждавах на красотата и на небесната синевина, забелязах на небето един кръгъл предмет, голям колкото билиардна топка. От тая топка висеше нещо надолу. Бързо грабнах най-дългобойната си пушка и гръмнах срещу топката, ала не можах да улуча. Втори път напълних пушката си, но пак стрелях на вятъра. Най-сетне при третия гърмеж с три или четири сачми пронизах загадъчния предмет и той почна да пада надолу тъкмо към мене.

Учудването ми нямаше край, когато видях на два метра разстояние от моята яхта върху брега една малка позлатена кошница, увиснала под огромен балон, по-голям от черковно кубе. В кошницата стоеше човек, до него — половин печен овен. Като се съвзехме от смайването, аз и моите хора наобиколихме чудния гост.

Човекът в кошницата приличаше на французин и такъв излезе. В джобовете на жилетката си той носеше два чудесни часовника, на чиито капаци имаше изобразени високопоставени жени и мъже. По дрехите му на всеки илик висеше златен орден на стойност най-малко сто жълтици, а на пръстите му блестяха скъпоценни пръстени, обсипани с брилянти. Джобовете му бяха пълни с монети и затуй бяха натежали надолу.

„Ах — помислих си аз, — този човек може да направи велики услуги на човечеството, щом като при днешното безпаричие е отрупан с такава имане.“

Бързината от падането го беше малко замаяла и той отначало не можа да каже нито една дума. Сетне се съвзе и захвана да разказва:

— Аз нямам способност и познания да измислям балони за пътуване по небето. Но мисълта да се възползвам от направените открития принадлежи на мене. Искаше ми се да надмина гордостта на обикновените танцувачи и въжеиграчи, като се издигна по-високо от

тях. Преди пет или шест дни се дигнах от Англия — от нос Принц Уелски. Взех в кошницата и един овен, за да го спусна отгоре, та да има с какво да се забавляват зрителите. За нещастие десет минути подир моето издигане вятърът промени посоката си и наместо да ме отнесе към Ексетър, където имах намерение да слеза, той ме отвя към морето. Дълго се носих над водната стихия. Намирах се на страшна височина.

Имал съм късмет, дето не сварих да хвърля долу овена за увеселение на зрителите. На третия ден гладът ме принуди да го заколя. Както летях над месечината, приближих се до слънцето и си опърлих ресниците. Щом заклах овена, сложих го на оная страна, откъдето идваше слънчевата жар, и за три четвърти час овенът се изпече хубаво. От неговото месо ядох, докато пътувах по небето.

А дългото ми летене се дължи на едно скъсване. Скъса се връвчицата, която свързваше клапата на долния отвор на балона, откъдето се пуска газът. Ако вие не бяхте гръмнали и пронизали моя балон, аз щях да се нося между небето и земята като Мохамед до деня на Страшния съд.

Летецът след това великодушно подари на моя кормчия кошницата си, а остатъците от овена хвърли в морето. Балонът, повреден от моя куршум, при падането на земята беше разрушен напълно.

ПЕТО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Сега ще разкажа за чудната история, която ми се случи два-три месеца преди да се завърна от Русия.

Султанът, комуто бях представен, ме натовари с важна поръчка в Кайро. Поръчката трябваше да остане запазена завинаги в тайна.

Тръгнах на път с голяма тържественост, придружен от многобройна свита. По пътя успях да увелича броя на помощниците си с още няколко занимателни личности. Само на няколко километра от Цариград забелязах малък пълен човек, който бягаше със страшна скорост по права линия през полето, макар че на всеки крак имаше окачена по една оловна топка, която тежеше най-малко петдесет килограма. Учуден до немай-къде, аз го спрях и му викнах:

— Накъде бързаш, хей, приятел, и защо мъкнеш тия топки?

— Преди половин час аз напуснах Виена — отговори той. — Бях на служба пощальон при един велможа, който ме уволни. Тъй като не се нуждая вече от бързия си вървеж, намалявам го с тези оловни топки, защото „който не бърза, по-скоро стига“ — много обичаше да казва някога моят учител.

Този човек ми хареса много. Запитах го съгласен ли е да постъпи на служба като бързоходец при мене и той веднага склони. Отново тръгнахме на път. Минахме през много градове и села.

На една зелена ливада близо до пътя забелязах друг човек, който лежеше почти неподвижен. Всеки навярно щеше да си помисли, че спи. Но той не спеше, а беше залепил ухото си тъй близо до земята, сякаш искаше да подслуша разговора на подземните жители.

— Хей, друже — провикнах се аз, — какво слушаш там?

— Слушам, от нямане какво да правя, как расте тревата.

— Можеш ли наистина да чуеш растежа на тревата?

— Няма нищо по-лесно — отвърна чудакият и се изправи.

— Тогава ела на служба при мене, приятелю! Кой знае, може да стане нужда от твоя тънък слух.

Той се съгласи и ме последва.

По-нататък срещнахме един ловец, който се целеше с пушка към небесната синевина.

— Бог да ти е на помощ, ловецо! — извиках му аз. — какво мериш? Не виждам нищо горе, само синьо небе!

— Аз — отговори той — изпитвам пушката, която ми пратиха наскоро. В Страсбург наврѣх кулата видях кацнал един скорец и току-що го застрелях.

Онзи, който познава привързаността ми към благородния занаят — лова, не ще се зачуди, като му кажа, че скочих и буйно прегърнах необикновенния ловец. Това се разбира от само себе си. Поканих стрелеца да трѣгне с мене и той прие на драго сърце.

Продължихме пътуването си и стигнахме най-сетне Ливанската планина.

Там сред една стара кедрова гора видяхме висок, силен великан. Той теглеше дебело въже, с което беше завързал цялата гора.

— Какво правиш, приятелю? — попитах аз великана.

— Искам да си отсека дървета за строеж, но забравих секирата си в къщи и се мъча някак да си помогна.

След тези думи той се напъна и изтрѣгна наведнѣж цялата гора, която имаше окръжност цял километър, като че ли не беше гора, а лека трѣстика. Не е трудно да разберете какво направих. По-скоро щях да се откажа от посланическата си заплата, отколкото да се лиша от този силен мъж.

Току-що бяхме стѣпили на египетска земя, когато се разрази такава буря, че аз се уплаших да не бъдем вдигнати и отнесени във въздуха всички заедно — хора, коли и коне. Вляво от пътя имаше седем вятърни мелници, наредени една до друга. Крилата им се движеха бързо като колела на изкусно направен работлив чекрък.

Близо до тях лежеше по корем един човек. На вид той беше достоен събрат на Шекспировия герой Джон Фалстаф^[1] и натискаше с големия си палец дясната дупка на носа си.

Щом забеляза в какво затруднено положение ни беше поставила бурята, непознатият се обърна към нас и се поклони, както се покланят добре възпитаните слуги, като се навеждат и снемат шапки пред своите господари. Вятърът утихна като по чудо и седемте мелници спряха. Крайно учуден от това загадъчно явление, аз се провикнах към него:

— Човече, какво означава всичко това? Дяволът ли седи в тебе или ти си самият дявол?

— Простете, господине! — отговори той. — Аз не съм дявол, аз съм само един скромен духач. Поставиха ме да произвеждам слаб вятър за своя господар, воденичаря, но за да не се въртят мелничните крила много силно, закривам с палец едната дупка на носа си.

„Да — казах си аз, — този човек е неоценим. Той може да ми направи безкрайни услуги, ако неочаквано спре да духа през време на разказите ми за чудесните пътни приключения.“

Работата бързо се нареди. Духачът остави мелниците и тръгна след мене.

Стигнахме в Кайро. Свърших с успех работата си и реших да разпусна слугите, които ми бяха вече станали непотребни. Искан да задържа само новите си необикновени помощници и да се завърна с тях вкъщи като човек, свободен от служебни задължения. Времето беше прекрасно, а Нил толкова великолепен, че няма как да се опише. Наех една лодка и заплавахме с нея към Александрия. До средата на третия ден всичко вървеше отлично.

На старо и младо са известни нилските приливи, които настъпват изведнъж, без предупреждение. На третия ден Нил с необикновена бързина започна да излиза от бреговете си, а след едно денонощие цели километри от полетата от двете страни на реката бяха наводнени. На петия ден след залез слънце лодката ми се блъсна в нещо и аз помислих, че сме попаднали на пясъчен бряг. Но на другата сутрин, когато стана светло, видях, че ни заобикалят бадемове дървета, по които тегнеха кичури узрели привлекателни плодове. Измерихме дълбочината и разбрахме, че се намираме на петдесет метра от речното дъно. Не можехме да се мръднем нито напред, нито назад. Към осем часа сутринта, доколкото можах приблизително да определя времето по височината на слънцето, изведнъж задуха вятър. Той наклони лодката ни така, че водата нахлу в нея и само за един миг я потопи в дълбочината.

За щастие ние всички имахме възможност да се спасим (бяхме осем възрастни човека и две деца), като се хванахме за дърветата, чиито клони лесно ни удържаха. В това положение прекарахме три дни. Хранехме се само с бадеми — храна, която ни стигаше да утолим глада си. Двайсет и три дена след това водата започна така бързо да

спада, както беше придошла, и на двайсет и шестия ден можехме вече да стъпим на твърда почва. Първото нещо, което забелязахме, беше нашата лодка. Тя лежеше близо на двеста метра от мястото, където беше потънала. След като изсушихме на слънце дрехите си, които бяха съвсем мокри, ние взехме от лодката най-необходимите неща за ядене и потеглихме отново на път. Можях донякъде да измеря, че се намираме на петдесет километра от пътя. Най-после след седем дни стигнахме до реката, която беше влязла отново в коритото си, и разказахме за своето приключение на бея. Той беше много любезен — даде ни всичко, от което се нуждаехме, и ни остави на разположение собствената си лодка. След шестдневно пътуване стигнахме в Александрия, а оттам отплавахме за Цариград. Султанът ме прие много внимателно. Аз бях удостоен с разрешение да разгледам двореца му и цялото султанско съкровище. Получих и много великолепни подаръци.

[1] Сър Джон Фалстаф, персонаж в трагедията „Хенрих IV“ и в комедията „Веселите уиндзорки“, е дебеланко, веселяк и пияница. — Б. р. ↑

ШЕСТО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Когато се върнах от Египет, аз бях много добре при султана. От мене зависеха, както се казва, гневът и милостта на господаря. Негово величество не можеше да живее без мене и ме канеше всеки ден на обяд и вечеря. Трябва да си призная, че кухнята на турския султан е по-хубава от кухнята на когото и да било. Но това важи само за придворните яденета, не и за питиетата, защото, както е известно, Мохамед е забранил на своите последователи да пият вино. По тая причина онзи, който обядва при турците, е принуден да се лишава от виното и да пие сладки питиета. Но онова, което не можеш да вършиш пред свидетели, принуден си много пъти да го правиш тайно. И напук на корана има турци, които обичат да си посрѣбват хубаво винце с наслада, не по-малка от насладата на немския рицар. Такова нещо не може да се каже за Негово величество турския султан. Докато траеха обедите, в които вземаше участие и великият везир, дума не ставаше за вино. Но след трапезата една хубава бутилка вино очакваше Негово величество в кабинета му.

Веднѣж султанът ми направи знак да го последвам в кабинета. Затворихме се двамата вътре и той извади от долапа една бутилка.

— Мюнхаузен, зная, че вие, християните, разбирате от хубаво вино. Ето една бутилка токайско, единствено по рода си. Сигурен съм, че никога в живота си не сте пили такова хубаво нещо.

При тези думи той напълни своята чаша, напълни и моята. Почнахме да ги изпразваме на малки глътки, както е прието да се пие токайското.

— Хм! — каза той. — Какво ще кажете, драги Мюнхаузен? Необикновено тънко, нали?

— Това вино е хубаво — отговорих аз, — но с позволение на ваше величество мога да кажа, че във Виена при император Карл VI пих едно вино, което беше още по-хубаво. Дявол да го вземе, как ми се иска да го опитам сега!

— Любезни Мюнхаузен! Не искам да ви засягам — каза султанът, — но вие трябва да признаете, че не може да се намери подобро вино от моето токайско. Аз получих тази единствена бутилка от един голям унгарски барон, който много хвалеше виното.

— Не може да бъде, ваше величество! Пошегувал се е. Аз зная, че има най-различни токайски вина. Да сторим облог. Какво ще дадете? След един час ще ви доставя бутилка токайско вино направо от императорската изба във Виена. То има съвсем друг вкус.

— Мюнхаузен, струва ми се, че преувеличавате.

— Съвсем не преувеличавам. След един час ще ви донеса токайско вино от избата на австрийския император. И то ще има съвсем друг аромат. Вашето ми се вижда малко кисело.

— Мюнхаузен! Мюнхаузен! Да вярвам ли на ушите си? Вие искате да се подигравате с мене? Това не ми харесва, защото винаги съм ви смятал за благоразумен и справедлив човек. Но сега не мога да повярвам, че вие сте приятел на истината.

— Ах, ваше величество, съгласете се само на облога. Ако не изпълня обещанието си, можете съвсем спокойно да заповядате да ми отрежат главата, макар че не съм любител на наказанията. Ето какво залагам аз, а вие?

— Охохо! — развеселен викна султанът. — Приемам. Ако бутилката не бъде тука точно в четири часа, ще заповядам без съжаление да ви отрежат главата. Защото нямам навик да понасям присмех дори от най-добрите си приятели. Ако ли пък сдържите обещанието си, можете да вземете от съкровищницата ми толкова злато, сребро, бисери и драгоценни камъни, колкото може да отнесе най-силният човек.

Поисках мастило и перо и написах на императрицата Мария Терезия следното писмо:

„Ваше величество! Вие сте наследница на империята и сигурно сте наследили избата на вашия скъп баща. Моля ви предайте на приносителя на това писмо една бутилка от токайското вино, онова, което тъй често сме пили с покойния ви баща! Работата се отнася до един облог. Ползвам се от случая да поднеса на ваше величество уверенията си в дълбокото ми към вас почитание. Имам чест да бъда... и пр., и пр.

Барон Мюнхаузен“

Тъй като часът беше вече три и пет минути, дадох писмото на бързоходеца си, без да го запечатвам. Той сне топките от краката си и се отправи на път за Виена.

След това двамата със султана опустошихме остатъка от виното и чакахме нетърпеливо пратката на Мария Терезия. Часът стана три и четвърт, после три и половина, три и три четвърти, а пратеникът не се завръщаше. Да си призная, аз не се усещах напълно спокоен. Освен това забелязах как Негово величество поглеждаше към връвчицата на звънеца, като че ли искаше да повика палача. Той ми разреши да отида в градината и да подишам малко чист въздух, но поръча на двама неми слуги да ме придружат, без да снемат очи от мене. Стрелката показваше четири без пет минути. Няма да скрия, че ме обхвана смъртен страх. Ръцете ми се разтрепераха. Трудното положение, в което се намирах, ме принуди да повикам моите помощници — подслушвача и известния вече на читателя стрелец. Те веднага пристигнаха.

Онзи с голямото ухо легна на земята да чуе не иде ли вече бързоходецът. За най-голямо мое отчаяние той ми съобщи, че пощальонът спи дълбоко много далеч оттука и силно хърка. Щом чу това, моят храбър стрелец изтича на високата тераса, дигна се на пръсти, за да види по-добре, и извика:

— Виждам го ленивеца — лежи под един дъб близо до Белград, а бутилката е търкулната при него. Почакайте, аз ще го погъделичкам малко!

Като изрече тези думи, той се прицели и пусна един куршум в далечината. Град от жълъди, клони и листа се посипа над бързоходеца. Той се стресна и уплашен, че е спал много дълго, скочи на крака, втурна се колкото може и точно в четири часа без половин минута стоеше вече пред кабинета на султана с бутилката и едно писмо, написано собственоръчно от императрица Мария Терезия.

Султанът нетърпеливо грабна бутилката, отпуши я и почна да опитва съдържанието ѝ. Наслаждението му нямаше край.

— Мюнхаузен — каза очарован султанът, — няма да се оскърбите, ако запазя тази бутилка само за себе си. За вас това вино е по-достъпно, отколкото за мене, и вие лесно можете да поискате втора бутилка.

След това султанът заключи бутилката в долапа, скри ключа в джоба си и поръча да повикат пазителя на съкровищата му. Колко възхитителни бяха думите на неговата заповед!

— Сега трябва да изплатя облога си — продума той и се обърна към пазителя: — Слушай! Ти ще позволиш на приятеля ми Мюнхаузен да вземе от моите съкровища толкова злато, бисери и скъпоценни камъни, колкото може да отнесе най-силният човек. Хайде!

Пазителят на съкровищата се поклони до земята пред повелителя си, който стисна сърдечно двете ми ръце и ме освободи.

Не ще и дума, че аз побързах веднага да се възползвам от заповедите на султана. Повиках при себе си моя великан, оня същия, дето с едно въже беше изтръгнал цяла гора, той донесе огромно въже и двамата се отправихме към съкровищницата.

Мога да ви уверя, че след нашето излизане съкровищницата остана съвършено празна. Побързах нетърпеливо да отнеса плячката си на пристанището, наех най-големия кораб и заповядах по-скоро да вдигнат котва, за да отнеса на безопасно място съкровищата си, докато не се е случило нещо неприятно.

Онова, от което се боях, действително стана.

Пазителят на съкровищата оставил вратите отворени, защото вече било излишно да ги затваря. След туй бързо отишъл при султана да му съобщи как съм се възползвал от неговата щедрост. Негово величество останал като гръмнат и се разкажал, макар и късно, за своето лекомислие. Той поръчал на славния си адмирал да ме подгони с целия си флот и да потопи кораба ми, защото съм бил взел парите му един вид неправилно.

Аз се бях отдалечил само на два километра, когато забелязах устремения към нас турски военен флот. Да си призная — главата ми, която до този миг усещах здраво на раменете си, започна да се клати като звънец. Но аз бях забравил, че духачът е при мене. Когато ме видя колко съм разтревожен, той ми каза:

— Бъдете напълно спокоен, господарю! — и се намести на кормилото на кораба тъй, че едната дупка на носа му беше обърната към турския военен флот, а другата — към нашия кораб.

И моят духач захвана да духа с такава сила, че флотът се понесе назад, към пристанището, с разбити мачти, с изпокъсани платна и

въжета, а нашият кораб стигна само за няколко часа до бреговете на Италия.

Но трябва да ви кажа с голямо съжаление, че не можах да се възползвам от своите съкровища, защото, колкото и да отричат, просията в Италия е толкова голяма, а полицията тѣй лоша!...

И затова бях принуден да раздам голяма част от богатството си като милостиня на просяците. А разбойниците, когато пътувах за Рим, ме нападнаха и ограбиха всичко, що ми беше останало.

СЕДМО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

В Цариград имаше едно голямо оръдие. Турците го бяха положили в крепостта близо до града край брега на знаменитата река. Само този топ, излят от бронз, стреляше с мраморни гранати, тежки най-малко хиляда и сто килограма парчето.

Веднъж двамата с един французин излязохме вън от града и отидохме да разгледаме топа. Французинът пожела да гръмне един път. Цялата войска се разтрепера от ужас, като научи за нашето страшно намерение. Всички бяха уверени, че щом гръмне топът, от сътресението ще рухнат и градът, и крепостта. След дълги молби французинът получи разрешение да гръмне. Нужни бяха близо триста и трийсет килограма барут, за да бъде напълнен топът. Всяка граната, която влизаше в цевта, както имах вече възможност да отбележа, тежеше над хиляда и сто килограма.

В оня миг, когато един артилерист се приближи до топа със запален фитил, всички търтиха да бягат. С голям труд французинът можа да склони пашата, че няма от какво да се бои. Самият артилерист, който трябваше по даден знак да подаде запаления фитил на французина, беше също много уплашен.

Французинът стоеше зад него и му направи знак. В същия миг ние усетихме вълнение, сякаш беше настъпил силен земетръс. На разстояние триста метра гранатата се пукна на три части. Парчетата потънаха в морето и развълнуваха водната стихия. Сетне изскочиха на срещуположния бряг и разбиха крайбрежните канари.

Разбира се, аз не бях съгласен в никакъв случай да ме надмине французинът. Грабнах бързо топа, метнах го на гърба си, уравних го и заплувах към срещуположния бряг. За нещастие през главата ми мина мисълта да прехвърля топа в крепостта, дори на същото място.

Казвам „за нещастие“, защото тъкмо когато го издигах над главата си, за да го хвърля, топът се изплъзна от ръцете ми и падна в морето. Там той лежи до ден днешен и навярно ще лежи до самия Страшен съд. Тази история разсърди много султана.

Случката със съкровищата беше отколе забравена, защото султанът имаше големи доходи и отново беше напълнил съкровищницата си. Аз заминах за Турция тогава по лична покана на султана. И може да се каже, че досега щях да бъда там, ако повелителят на правоверните не се беше ядосал за топа.

Той веднага заповяда да ми отрежат главата. И щяха да я отрежат, ако не ме беше предупредила султанката. Тя имаше слабост към мене и ми спаси живота. Нещо повече — тя ме скри в стаята си и офицерът, комуто султанът беше поръчал да се разправи с мене, не можа да ме намери. На другата нощ аз побягнах с един кораб, който заминаваше за Венеция, и благополучно се спасих.

И все пак не ми е драго да разказвам за тази история, защото не можах да изпълня решението си и без малко щях да се простя с живота. Разprávям я само защото смятам, че не бива да скривам нищо от онова, което ми се случи в Турция.

ОБСАДАТА НА ГИБРАЛТАР

Докато траеше последната обсада на Гибралтар, аз заминах с флотата, която под командата на лорд Родней отиваше да снабди с храна обсадената крепост. Крепостта се бранеше от стария генерал Елиът, който спечели вечна слава. Веднага след пристигането си аз отидох да му направя посещение. Той ме посрещна с изблици на радост, както това бива винаги когато се видят стари приятели, които отдавна не са се срещали.

След това тръгнахме с генерала да обходим крепостта, за да изучим положението на гарнизона и разположението на противника. Аз бях взел от Лондон един чудесен далекоглед. С него можах да открия, че врагът се готви да изпрати към крепостта, където бяхме ние, една граната, трийсет и шест килограма тежка. Обърнах внимание на генерала и той ме помоли да му дам далекогледа, за да се убеди със собствените си очи, че имам право. Взе го, погледна и разбра. Веднага заповяда да свикат военния съвет. Повикаха и мене да присъствам, тъй като моят далекоглед беше внушил на генерала голямо уважение към военните ми способности. Ние дълго разисквахме, без да вземем каквото и да било решение.

Тогава с позволение на генерала аз заповядах на войниците да докарат от близката батарея една граната, тежка четирийсет и осем килограма. И я наместих с най-голяма точност там, дето трябва. Колкото се отнася до артилерийското дело, без хвалби мога да кажа, че не съм срещал по-голям майстор от себе си. Като натъквих гранатата, аз бях съвсем уверен, че тя ще постигне целта си.

С голямо внимание следях движенията на неприятелските артилеристи и в минутата, когато те запалиха фитила на тяхното оръдие, изкомандвах: „Огън!“ Двете гранати се срещнаха наскреда пътя, блъснаха се със страшна сила и стана нещо небивало. Неприятелската граната с такава стремителност отлетя назад, че смаза не само главата на артилериста, който я беше изгърмял, но откъсна главите още на шестнайсет войници, които бягаха към африканския бряг. След това

гранатата отиде по-нататък и изполоми мачтите на три кораба в пристанището. Най-сетне тая страшна граната прехвърли двеста километра навътре в страната, проби покрива на една къщурка и изби едничкия зъб на една бабичка, която тъкмо в туй време спеше на гръб с отворена уста. Самата граната заседна в гърлото на бабичката. След няколко минути се върна нейният мъж и се опита да извади гранатата, но не успя. Тогава му текна щастлива мисъл: да натика с чук гранатата в стомаха на жена си. Грабна бързо един дървен чук и свърши тази работа. След някое и друго време гранатата излезе навън по най-естествен път.

Другата граната, нашата, ни направи също големи услуги. След като отблъсна неприятелската граната, тя продължи своя път, откъсна от колелата неприятелското оръдие и го отхвърли с такава сила към един вражески кораб, че тоя кораб за един миг беше пробит и потопен заедно с хиляда моряци и един отряд войници.

Това, разбира се, беше голям успех, но аз не казвам, че се дължи само на мене. Хрумването наистина е мое, родено от моя ум, но донякъде помогна и случаят. По-късно аз забелязах, че нашата граната тежи два пъти повече от неприятелската и затова можа да направи такива страшни опустошения.

За моята отлична служба генерал Елиът ми предложи офицерски чин, но аз отказах. Задоволих се само с тържествената благодарност, която той ми изказа пред целия генерален щаб.

Реших да не напускам крепостта, докато не направя още една услуга на нейните защитници.

Три недели след току-що разказаното приключение с мене се случи следното. Облякох се като свещеник и излязох от крепостта в един часа през нощта. Без много труд успях да се вмъкна в неприятелския лагер. Като влязох, аз се отправих към палатката на граф Артоа. Той беше събрал големите началници и много офицери, за да им съобщи плана за нападението на крепостта, което щеше да стане на другия ден.

Облеклото ми не будеше никакви подозрения. Под неговата защита аз можах спокойно да чуя всичко, което се говореше в палатката. След като приключи съветът, военачалниците се прибраха да спят. Скоро аз се убедих, че целият лагер заедно с часовите е вече заспал. Тогава настъпи моят ред и аз подхванах своята работа. Сграбих

всичките неприятелски оръдия — на брой триста парчета — едно след друго и захванах да ги хвърлям в морето. Те потънаха на разстояние три километра от брега. Нямах никакъв помощник и смело мога да кажа, че от всички мои дела, извършени някога, това беше най-трудното.

Като свърших с оръдията, аз събрах колите заедно със снарядите в средата на лагера. Понеже се боях скрибуцането на колелата да не събуди хората, аз ги носех под мишница. Натрупах една грамада, висока горе-долу колкото скалите на Гибралтар. След това намерих една граната, тежка четирийсет и осем килограма, цъкнах с кремък огън, запалих гранатата и я хвърлих в купчината. Забравах да кажа, че над купчината бях събрал всичките неприятелски оръдия и бойни припаси.

И тъй като съм досетлив човек, най-запалителните материали поставих отдолу. Пламъкът бързо обхвана грамадата. За да отклоня всяко подозрение от себе си, аз първи вдигнах шум и тревога. Няма нужда да разказвам за паниката в лагера, когато избухна страшният гръм. Всички смятаха, че нещастieto се дължи на подкуп. Тръгнаха слухове, че гарнизонът на обсадената крепост подкупил стражата да унищожи всичките оръдия.

В правителствените известия са дадени точни цифри за големите загуби на противника. Никой не знаеше кому се дължи пожарът. Макар че само аз се отървах през оная нощ в Гибралтар, думица не продумах за подвига си. Не разказах нищичко дори и на генерал Елиът. Граф Артоа, обхванат от панически ужас, хукна да бяга със своите хора и бяга цели четиринайсет дни без отдих, докато най-сетне стигна в Париж. Ужасът, с който нещастieto зарази неговите хора, достигна дотам, че в продължение на три месеца парижани не можаха да сложат зальк в устата си, а живееха като хамелеони само от въздух.

Два месеца след това събитие ние с генерал Елиът седнахме веднъж да закусим. Ненадейно в стаята, където бяхме, през отворения прозорец влезе една бомба и падна на масата. Генералът направи това, което би направил всеки друг генерал на негово място — мигом хукна навън. Аз обаче грабнах бомбата, преди да се е пръснала, и я отнесох на скалите. От този наблюдателен пункт забелязах, че на морския бряг близо до неприятелския лагер има струпани много хора. Но с просто око не можах да разбера какво правят. Затова взех далекогледа си и

видях, че там сред тълпата стоят заобиколени двама наши бойци: генерал и полковник. С тях се бяхме срещнали предната вечер. През нощта те се вмъкнали тайно в неприятелския лагер, но ги хванали и сега се гласяха да ги обесят като шпиони.

Разстоянието беше доста голямо и аз не можех да хвърля бомбата в неприятелския кръг само с гола ръка. За щастие дойде ми на ума, че имам една прашка в джоба си. Сложих бомбата в прашката и я запокитих. Тя се понесе, свирна и падна тъкмо в сборището на неприятелите. Избухна и ги изби до един. Останаха само англичаните — генералът и полковникът, които вече висяха на бесилките. Но за техен късмет две парчета от бомбата улучиха бесилките и ги повалиха. Обесените, като усетиха под краката си твърда почва, почнаха да дирят причината за тоя странен случай. И щом видяха, че цялата стража и палачите са станали плячка на смъртта, те се освободиха един друг от неудобните огърлици, които им стягаха шиите. След това се затекоха към брега, скочиха в една испанска лодка и заповядаха на лодкарите да гребат към нас.

След две-три минути, додето ида и разкажа за случката на генерал Елиът, двамата спасени пристигнаха. Почнахме да си разменяме благодарности и отпразнувахме тоя паметен ден по най-весел начин.

Моят баща, който ми беше оставил за наследство прашката, преди да тръгна за Гибралтар, ми разказа следната весела история:

„През време на моите многобройни пътувания аз се спрях за по-дълго време в Англия — разказваше той. — Един ден тръгнах да се разходя малко край брега, близо до Харидж. Изневиделица ме връхлетя диво морско конче. Аз нямах оръжие. Бръкнах в джоба си и напипах прашката. С нея хвърлих два камъка срещу кончето, ударих го по главата и му избих двете очи. След това се метнах на гърба му и го подгоних през морето. Сложих му подир малко в устата прашката като юзда и го насочих към океана. Подир три часа стигнахме на срещуположния бряг, като изминахме най-малко трийсет морски мили. Продадох това конче за четиристотин жълтици на хотелиера. Той пък почна да показва необикновеното животно с вход и спечели добри пари.

Докато пътувах — продължаваше моят баща, — можах да направя забележителни наблюдения. Кончето, което бях яхнал, не

плуваше, а бягаше с необикновена скорост по морското дъно. Подплашихме милиони риби, които никак не приличаха на обикновените. На едни главите стояха в средата на телата, а на други бяха разположени отзад — по опашките. Те ни обкръжиха и пееха чудесно в хор. Някои риби си бяха построили само от вода прозрачни здания, заобиколени с огромни стълбове, в които течащата вода светеше като пламък.

По едно време минахме през някаква грамадна планина, която беше висока горе-долу колкото Алпите. Невиждани дървета растяха по високите канари. Върху тия дървета се бяха настанили омари, раци, миди, раковини и морски охлюви. Някои от тях бяха толкова големи, че за да ги пренесеш, трябва да наемеш кола, а за най-малките — носач. Всичките морски животни, които морето изхвърля на брега и ние ги купуваме на пазарите, са само част от онова, що водата брули от клоните, тъй както вятърът рони дребния плод от дърветата. Омаровите дървета бяха най-дебели, а раковите и мидените — най-големи. Видях, че и малките морски охлювчета растат по дребните храсталаци, които се въдят край дънерите на дърветата като мъх под дъб.

Бях изминал горе-долу половината път. Навлязох в една долина петстотин метра под морското равнище и едва тогава усетих, че въздухът не ми стига и дишането ми е затруднено. От друга страна, положението ми беше твърде неудобно. От време на време срещях по пътя големи риби, които отваряха широко устата си, и по изражението им разбрах, че имат желание да ме налапат заедно с коня.

Моето бедно морско конче беше сляпо и само с голяма съобразителност и ловкост можах да се спася от враждебните намерения на тия гладни създания. Бутнах кончето да Върви по-бързо към сушата.

Когато най-сетне наближих холандския бряг, на дващест метра под водата видях на пясъчното дъно човешко тяло. По дрехите разбрах, че е жена. Учудих се, като долових признаци на живот. Наведох се, хванах я за ръката и я изнесох на брега. Изглеждаше мъртва. Макар че изкуството да се съживяват мъртви хора не беше отишло толкова далеко, както сега, когато на всяка врата по селските кръчми ще видите окачена картина с надпис: «Помощ за удавниците»,

аз все пак с помощта на един аптекар успях да ѝ раздухам мъничката жизнена искра, която тлееше още в удавената жена.“

С това обикновено свършваше разказът на моя баща.. Доjde ми на ума за тая история, като споменах за прочутата прашка, с която хвърлих назад гранатата. Тази прашка, която от дълги години стоеше в нашата къща, насмалко щеше да свърши в устата на морското конче. А заслугите ѝ са много големи. След като спаси живота на двамата англичани, тя мина в архивата. Една част от нея отнесе избухналата бомба, а другата се пази в музея на нашата къща заедно с най-забележителните и скъпоценни старини.

Наскоро след тия под визи аз напуснах Гибралтар и се върнах в Англия, където пък се случи едно от най-важните приключения в живота ми.

Бях отишъл в Уотшг, за да изпратя различни подаръци на моите приятели в Хамбург. Като си свърших работата, потеглих назад.

Беше пладне. Вървах, капнал от умора. За да се отърва от слънчевия пек, реших да вляза в дулото на едно оръдие и там на хладина да си почина. Влязох, наместих се и съм заспал здравата. Това беше на 4 юни, рождения ден на крал Джордж III. В този ден имаха обичай да стрелят с оръдията, затуй още от заранта ги бяха напълнили. Тъй като никому не минаваше през ума, че аз си почивам в оръдието, артилеристите подпалиха барута, гръмнаха и от гърмежа аз бях прехвърлен през къщите на другия речен бряг, в едно село между Бермонзее и Денфорд. Паднах върху някаква голяма купа сено и там лежах дълго време, без да покажа с нещо, че съм жив, защото гърмежът беше оглушителен.

Подир три месеца цената на сеното се вдигнала толкова много, че стопанинът побързал да го продаде. Купата, върху която аз паднах, беше най-голямата, близо петстотин коли. Затова най-напред разбутали нея. Гласовете на хората, които изправиха стълба на купата, за да товарят сено, ме събудиха. Още полусънен, без да си давам сметка къде се намирам, аз скочих да побягна и тупнах върху стопанина на купата. От падането малко нещо се одрасках. Но стопанинът пострада много повече: той лежеше мъртъв под мене, защото му бях строшил врата. За мое успокоение по-късно научих, че тоя човек бил най-безсъвестен скъперник. Криел храните и плодовете си и чакал да се вдигнат цените. Тогава захващал да продава. С една реч, насилствената

му смърт беше справедливо наказание за сторените прегрешения и благодееие за хората.

Но моето смайване изведнъж порасна, когато си спомних какво се случи и по какъв начин преди три месеца съм дошъл върху купата. Още повече се учудиха моите лондонски приятели, като ме видяха. Те ме търсили, търсили и най-сетне махнали с ръка. „Навярно е умрял“ — рекли.

ОСМО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Когато капитан Фипс, сега вече лорд Мългрейв, потегли за Северния полюс, аз тръгнах да го придружа не като офицер, а като приятел.

Вървахме, що вървахме, стигнахме до един доста отдалечен градус северна ширина. Аз насочих далекогледа си (който е вече познат на читателите от Гибралтарската обсада) и почнах да разглеждам околността. Между другото ще спомена, че обичам през време на пътуването да наблюдавам какво става край мене.

И ето че съзрях близо на половин километър разстояние една ледена планина, висока колкото главната мачта на кораба ни. На този ледник видях две бели мечки. Те се бореха с ярост. Грабнах пушката си и слязох от кораба. Но като стигнах на ледника, забелязах, че пътят, който бях избрал, е много опасен и труден. От време на време трябваше да прескачам страшни пропасти, а на други места ледът беше тъй гладък, тъй хлъзгав, че постоянно падах. Най-сетне се добрах до мечките. И какво да видя: те не се борят, а играят.

Пресметнах най-напред колко ще струват кожата им. Всяка мечка беше голяма като един бивол. Но тъкмо когато посегнах да насоча пушката си, десният ми крак се плъзна и аз паднах на гръб. Силният удар ме лиши от свят и тъй лежах петнайсет минути. Щом дойдох на себе си, видях, че едното чудовище ме влече, ухапало здраво колана на панталоните ми. Горната част на тялото ми беше под мечката, краката назад. Бог знае къде щеше да ме завлече този звяр, ако бях загубил самообладание. Измъкнах бързо ловния си нож, хванах лявата лапа на мечката и отрязах три пръста. Мечката издаде страшен рев от болка и ме пусна. Тогава аз грабнах отново пушката си, гръмнах и си разчистих сметките с моята нападателка, преди да ме е нападнала отново. З Окръжавеният звяр заспа вечен сън. Но гърмежът събуди няколко хиляди други мечки, които лежаха по леда. Те се дигнаха и тръгнаха към мене.

Нямах време за губене. Щях да си отида за нищо, ако не беше ми дошло щастливо хрумване. По-бързо, отколкото най-изкусният ловец одира кожата на един заек, аз смъкнах мечата кожа и се намърдах в нея. Сврях главата си вътре, където е била главата на звяра. Додето свърша тази работа, ето че пристигнаха другите мечки — цяло стадо. Трябва да си призная, че под мечата кожа усещах ту жега, ту студ. Но моята хитрина напълно успя. Мечките минаваха покрай мене, душеха ме и ясно беше, че ме взеха за своя посестрима. Аз от своя страна се държах като мечка. Ако бях малко по-дебел, сходството щеше да бъде пълно. Но имаше и малки мечета, които не бяха по-дебели от мене. Като ме измирисаха, т. е. мене и трупа на жертвата, те бърже свикнаха с мене. Аз непрекъснато ръмжах, ревах, сърдех се, но ще си кажа, че в тия работи мечките бяха по-искрени от мене. Само че колкото и да приличах на мечка, все пак си оставах човек и затова почнах да размислям как да използвам доверието на мечките.

От един лекар бях чул, че прекъсването на гръбначния стълб води до мигновена смърт. Реших да опитам. Стиснах ножа си и ударих с него най-едрата мечка отзад, близо до главата. Няма нужда да разказвам, че ако не успеех да поваля мечката, тя щеше да ме разкъса. Но моят опит беше напълно сполучлив и звярът се търкулна в краката ми, без да изпусне никакъв звук. Насърчен от успеха, аз реших по същия начин да се разправа и с другите. Това не беше трудно. Зверовете виждаха, че надясно и наляво падат трупове на техни другарки, но стояха спокойни, защото не знаеха откъде иде злото. Най-сетне, след като натъркалях всичките мечки на леда, аз почувствах същата гордост, каквато е изпитал Самсон след поражението на филистимците^[1].

Върнах се на кораба, повиках две трети от моряците и с тях отново се прехвърлих на ледената планина. Там одрахме кожата на мечките. Месото им хвърлихме в морето. Задържахме само бутоните.

Като се прибрах в Лондон, пратих от името на капитана няколко бута на лорд-адмирала, на лорд-финансовия министър, на кмета и на търговския съюз. Останалите поделих между приятелите си. Всички ми благодариха с топли писма, а градът ми се отплати, като ме покани на тържествен обяд, който се урежда всяка година в деня на градските избори.

Тръгнаха слухове, че капитан Фипс през време на своето пътуване не е могъл да стигне близо до Северния полюс. Аз излязох да го защита. Нашият кораб вървеше право към полюса, но щом го натоварих с грамада от кожи и бутове, отиването ни по-нататък щеше да бъде цяло безумие. Ние се излагахме на опасност и щяхме да потопим кораба.

Капитанът често пъти изказваше съжаление, че не можа да вземе участие в подвизите на славния ден — „деня на мечите кожи“. Той завиждаше донякъде на славата ми и се мъчеше да я намали. Често пъти се препирахме с него, пък и сега не сме дотам добре. Така например той твърдеше, че не е Бог знае какво голямо чудо да измамиш мечките, след като се загърнеш в меча кожа. Той би се явил сред тях без маска и все пак зверовете щели да го вземат за мечка.

Но това е много деликатен въпрос. Един добре възпитан човек надали би спорил по тоя въпрос с честолюбивия английски лорд.

[1] в Библията Самсон се сражава с филистимците и убива хиляда души с една магарешка челюст. — Б. р. ↑

ДЕВЕТО МОРСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

От Англия двамата с капитан Хамилтън потеглихме за Индия. Аз водех подире си и моето ловно куче. То беше едно куче, което нямаше цена и никога не се разделяше с мене. Навлязохме навътре в морето, на разстояние триста мили от сушата според най-точното пресмятане, и ето че тогава моето куче се отличи. Веднъж за голямо мое учудване забелязах, че кучето стои неподвижно все на едно и също място. Съобщих това на капитана и офицерите, като добавих, че наблизо има суша, защото кучето ми е подушило дивеч. Всички се разсмяха. Почнаха да ме подиграват. Аз търпеливо преглъщах обидите и не си развалих доброто мнение за кучето.

След дълги спорове най-сетне заявих на капитана, че вярвам повече на кучешкия нюх, отколкото на моряшките очи. И след това предложих облог: сто гвинеи — толкова струваше моят билет. Аз твърдях, че най-много подир половин час ще стреляме по дивеч.

Капитанът, един чудесен човек, отначало почна да се смее. Той посъветва корабния лекар господин Крауфорд да ми провери пулса. Ученият човек опипа пулса ми и събщи, че ме намира напълно здрав. Двамата взеха да си шепнат тихичко и аз можах да доловя няколко думи от техния разговор. „Той не е с всички си — каза капитанът — и аз не мога да приема неговия облог: това ще бъде безсъвестно от моя страна.

— Аз съм на противното мнение — обади се докторът. — Баронът е съвсем здрав. Но той има повече доверие в нюха на кучето си, отколкото в знанията на нашите офицери. Разбира се, той ще загуби и заслужава това наказание, защото е много упорит.

— Все пак нямам желание да приема този облог — повтори капитанът. — В края на краищата готов съм да му върна парите, ако спечеля облога.“

Докато траеше този разговор, кучето ми не се мръдна от мястото си и още повече затвърди моята увереност. Втори път предложих облог и капитанът най-сетне се съгласи.

Докато си ударим ръцете, моряците, които бяха в една лодка, вързана зад кораба, и ловяха риба, хванаха една огромна морска риба и я подадоха горе. Готвачът бързо я разпра и намери в корема ѝ — какво мислите? — шест двойки живи яребици. Бедните птици, види се, бяха прекарвали толкова дълго време в рибешкия корем, че едната от тях лежеше над шест яйца. Мътеше ги. И тъкмо когато готвачът разпра рибата, от едно яйце показа главичката си малко пиленце.

Ние отгледахме пилетата заедно с котенцата, които се бяха окотили няколко минути по-рано. Старата котка обичаше яребичетата като свои рожби. Тя ставаше безутешна, ако някое пиле се отлъчеше някъде и не се връщаше веднага. И нали четири яребици постоянно седяха над яйцата и мътеха, ние имахме на масата си дивеч през цялото пътуване.

За да се отплатя на моето отлично куче, задето ми спечели сто гвинеи, аз му давах всеки ден костите на изядените яребици, а понякога му хвърлях цели печени птици.

ВТОРО ПЪТУВАНЕ ДО МЕСЕЧИНАТА

Аз вече разказах за моето първо пътуване до месечината. Тогава имах само една задача: да си прибера сребърната брадвичка. И ето, падна ми се втори случай да замина нагоре. Този път пътуването беше много по-приятно. А освен това прекарах на месечината доста дълго време. Искях да разгледам подробно тая планета и сега ми се ще да разкажа впечатленията и спомените си, доколкото ми позволява паметта.

Един от моите далечни роднини си беше набил в главата мисълта, че на месечината живеят хора, на ръст високи колкото човеците, намерени от Гъливер в царството на великаните. Той беше решил да иде на месечината и ме помоли да го придружа.

Аз винаги съм смятал, че Гъливеровите разкази за великаните са измислени приказки, но тъй като моят мил роднина ме беше определил за свой единствен наследник, реших да му изпълня желанието.

Тръгнахме. Стигнахме благополучно Южното море и не срещнахме по пътя нищо забележително, като не споменавам за крилатите мъже и жени, които летяха във въздуха и танцуваха менует.

На осемнайсетия ден, когато минахме остров Таити, се разрази голяма буря, която издигна във въздуха нашия кораб на височина горе-долу хиляда морски мили и го държа дълго време над водата.

Най-сетне духна благоприятен вятър, опъна платната и ни понесе с необикновена скорост. Така плавахме повече от шест недели над облаците и открихме една голяма страна, кръгла, бляскава като светец остров. Спряхме на едно чудесно пристанище, слязохме на суша и забелязахме, че новата земя е населена с хора.

Край нас се ширеха градове, видяхме много дървета, планини, реки, езера. Всичко се очертаваше ясно и ние помислихме: дали не сме пак на Земята, която отколе напуснахме?

Но този светъл остров, който се виждаше пред очите ни, беше месечината. Там ние видяхме огромни човеци, яхнали върху крилете на брадати орли. Всеки орел имаше по три глави. За да добиете

представа за големината на тия орли, ще ви кажа, че разстоянието от единия връх на орловото крило до другия беше по-дълго от най-дългото наше корабно въже. И наместо да яхат коне като нас, земните хора, лунните жители язدهа птици.

Тъкмо когато слязохме на месечината, нейният владетел водеше война със слънцето. Той веднага ми предложи да ме назначи офицер в своята войска, но аз отказах.

Всичко на месечината беше грамадно. Там обикновеният комар например беше голям колкото една наша овца. Най-важното оръжие на лунните жители беше хрянът. Те го мятаха като копие и с него убиваха противниците си. Наместо щитове употребяваха големи листа от лопуш.

Освен това видях в тая страна няколко туземци от планетата Сириус. Те бяха дошли на месечината по време на една битка. Лицата им приличаха на глави на булдози, а очите им се намираха в края на носовете. Нямаха клепачи. Когато лягаха да спят, закриваха очи с езиците си. Средният им ръст достигаше двайсет метра.

Лунните жители надминават трийсет и шест метра височина. Те носят прякор „кашавари“^[1], защото сами си приготвят храната на огън като нас. Едно им е доброто: никога не губят време за ядене. На лявата си страна всеки има една вратичка. Като я отвори, лунният жител си сипва една паница ядене и затваря вратичката. Като мине един месец, отново я отваря и прави същото. По този начин лунните жители ядат само дванайсет пъти в годината.

Там всичко расте по дърветата. Безкрайно много и различни плодове има там. Дърветата, които раждат „кашавари“, или хора, са много по-красиви от другите. Те имат големи прави клони и листата им са обагрени в телесен цвят. Плодовете им приличат на орехи с твърди черупки и са големи като локомотиви. Когато плодовете узреят, което личи по цвета, хората ги берат и ги пазят внимателно, докато искат.

Ако решат да изкарат плода от ореха, хвърлят го в един казан с вряла вода и подир няколко часа черупката се пука. От нея излиза живо същество.

Но преди да се яви на белия свят, всяко създание има определени белези.

От едни черупки излизат войници, от други философи, от трети богослови, от четвърти юристи, от пети земеделци, от шести селяни. И всеки новороден жител почва да прилага на дело теоретичните си знания.

Когато лунните жители остарееят, те не умират, а се превръщат във въздух и изчезват като пара.

На ръцете си имат само по един пръст, но с него си служат много по-добре, отколкото ние с нашите пет пръста.

Лунните жители носят главите си под мишница. Когато тръгнат да пътуват или почнат да вършат нещо, което иска усиления движения, те обикновено оставят главите си вкъщи. Ако се скарат помежду си и носят главите си под мишница, те често пъти ги мятат и ритат като гумени топки.

Жителите на месечината, за да разберат какво правят другите хора, няма нужда да мъкнат телата си от едно място на друго, а изпращат главите си. Телата им остават вкъщи. Главите научават каквото трябва, и веднага се връщат, щом ги повикат стопаните им.

Гроздето на месечината е досущ като нашата градушка. И аз съм напълно уверен, че градушката, която пада през бурно време на Земята, не е нищо друго, а лунно грозде. Аз дори мисля, че такова грозде е отколе познато на някои винари. Поне мога да кажа, че съм пил много пъти вино, което има вкус на град и много напомня лунното грозде.

Щях да забравя едно занимателно нещо. Лунните жители използват своите кореми, както ние си служим с нашите куфари. Те ги пълнят с всичко, каквото им попадне. Отварят ги и ги затварят, когато им хрумне. В тялото им няма никакви вътрешности: нито сърца, нито стомаси, нито бъбреци. Затова не боледуват никога от сърдечни болести, от язви на стомасите и от бъбречни камъни. Винаги ходят голи.

Могат да вадят очите си по свое желание и пак да ги наместват там, където трябва. И дори когато ги държат в ръцете си, пак виждат с тях. Ако някому се случи да изтърве окото си и да го строши, може да си купи друго и новото око ще му служи също тъй, както първото. Затова на месечината по всичките ъгли на улиците ще срещнете продавачи на очи. Те имат най-различна стока, защото модата се мени често: лунните жители носят повече сини или жълти очи.

Съгласен съм, че всичко това може да се види някому чудно, но ония, които не вярват в истината на моите разкази, нека сами идат на месечината. Тогава ще се убедят, че аз никога не лъжа.

[1] Кашавар се е наричал готвачът на войниците. — Б. р. ↑

НАЙ-ЧУДНИЯТ ОСТРОВ НА СВЕТА

Не съм виновен аз, дето ми се случват малко по-чудни неща, отколкото на другите. То е, защото аз обичам да пътувам и да търся неуморно приключения, а пък другите си седят вкъщи и гледат света през прозореца.

Веднъж например аз се качих на един голям холандски кораб и потеглих на далечен път. Изневиделица ни връхлетя страхотен ураган, който за един миг изпокъса всичките платна и поломи всичките мачти.

Една мачта падна върху компаса и го строши на парчета. А пък всички знаят колко е трудно да се управлява кораб без компас. Ние объркахме пътя и не знаехме накъде да вървим.

Три месеца ни блъскаха океанските вълни от една страна на друга, след това ни отнесоха в неизвестна посока и една прекрасна сутрин забелязахме необикновена промяна във всичко. Морето вече не беше зелено, а бяло. Ветрецът носеше някаква нежна и сладка миризма. На всички ни стана много приятно и весело.

Подир малко видяхме едно широко и дълбоко пристанище и след един час влязохме в него. И да видите какво чудно нещо: наместо вода в това пристанище имаше мляко.

Побързахме да слезем на брега, наведохме се и започнахме жадно да пием от млечното море. Между нас имаше един моряк, който не можеше да понася дъха на сиренето. Щом му покажеха сирене, почваше да се задушаваше. И сега се случи същото: прилоша му, щом като стъпи на земята.

— Махнете под краката ми това сирене! — почна да вика морякът. — Аз не мога, не искам да ходя по сирене!

Тогава аз се наведох към земята и разбрах всичко. Островът, пред който се намираще нашият кораб, беше направен от чудесно холандско сирене!

Няма какво да се смеете, говоря ви самата истина: наместо пръст под краката ни имаше сирене.

Не е чудно, че жителите на този остров се хранеха само със сирене. Но сиренето не намаляваше, защото през нощта морето прибавяше към острова толкова ново сирене, колкото изяде жителите на острова през деня.

Островът беше покрит с лозя, но гроздето им беше особено: смачкаш ли едно зърно, наместо гроздов сок от него потичаше мляко.

Островните жители бяха стройни и хубави хора. Всеки от тях имаше по три крака. С три крака те свободно ходеха не само по земята, но стъпваха и по вълните на млечното море.

Хлябът там растеше опечен, готов за ядене, затова островитяните не знаеха да орат и да жънат. Видях дървета, чиито клони бяха натежали, само че наместо плодове имаше сладки медени курабийки. Докато се разхождахме по Сиренарския остров, видяхме седем реки, които носеха наместо вода мляко, и две, в чиито корита течеше гъста и вкусна бира. Над бирените реки висяха клони на дървета, които бяха родили печени кебапчета. Трябва да си призная, че бирените реки ми харесаха повече от млечните.

Изобщо, като скитахме по острова, видяхме много чудеса. Особено ни поразиха птичите гнезда. Те бяха огромни. Едно орлово гнездо например беше по-голямо от най-високата къща. То цялото беше изплетено от стволите на исполински дъбове. В него намерихме петстотин яйца, всяко от които беше като бъчва.

Счупихме едно яйце и от него изхвъркна орле, двайсет пъти по-голямо от един наш възрастен орел.

Пилето запищя. Долята орлицата. Тя сграби нашия капитан в ноктите си, издигна го в облаците и го пусна в морето. За щастие капитанът знаеше да плува отлично и след като плува няколко часа, пак се върна на острова.

В една гора видях как наказват провинените. Най-напред ги обесиха нагоре с краката и надолу с главите. Те бяха трима души нещастници, които стенох и плачеха. Попитах ги защо ги наказват така жестоко. Отговориха ми, че те са пътешественици, които току-що са се върнали от далечно пътуване и безсъвестно лъжат за своите приключения.

Аз похвалих островитяните за справедливото наказание на лъжците, защото не мога да понасям лъжата и винаги най-добросъвестно разказвам само истината.

Всъщност вие сами сте забелязали, че в моите разкази няма нито една лъжлива думичка. Лъжата ми е противна и аз съм честит, че моите близки са ме смятали винаги за най-правдивия човек на земята.

Когато се върнахме на кораба, ние вдигнахме котва и напуснахме чудесния остров.

На тръгване всичките дървета, които растяха край брега, като че по даден знак ни се поклониха до земята два пъти и пак се изправиха, като че ли нищо не се беше случило.

Трогнат от тяхната необикновена любезност, аз сних шапката си и им изпратих прощален поздрав.

Удивително любезни дървета, нали?

КОРАБИ, ГЛЪТНАТИ ОТ РИБА

Нали нямахме компас, принудени бяхме дълго време да скитаме по непознати морета.

Нашият кораб постоянно беше обкръжен от страшни акули, китове и други морски чудовища.

Най-сетне срещнахме една риба, която беше толкова голяма, че когато приближихме главата ѝ, не можахме да видим опашката ѝ.

Когато рибата пожела да пие вода, тя разтвори устата си и водата като река потече в гърлото ѝ. Чудовището намъкна в гърлото си и нашия кораб. Можете да си представите каква тревога изпитахме! Дори аз, който съм голям храбрец, затреперах от страх.

Но в корема на рибата беше спокойно като в тихо пристанище. Коремът на рибата беше натъпкан с кораби, отдавна погълнати от лакомото чудовище. Ах, да знаете какъв мрак беше в този корем! Ние не виждахме нито слънцето, нито звездите, нито месечината.

Рибата пиеше вода два пъти на ден и всеки път, когато водата нахлуваше в гърлото ѝ, нашият кораб се надигаше върху вълните. През останалото време той стоеше на сухо.

Като дочакахме едно оттегляне на водата, ние с капитана слязохме от кораба и тръгнахме да се поразходим. И срещнахме моряци от цял свят: шведи, англичани, португалци. В рибешкия корем имаше най-малко десет хиляди души. Мнозина от тях бяха живели там вече по няколко години. Аз им предложих да се съберем заедно и да обсъдим план за освобождение от тази задушна тъмница.

Избраха ме за председател, но тъкмо когато открих събранието, проклетата риба започна отново да пие вода и ние се разбягахме по корабите.

На другия ден се събрахме отново и аз направих такова предложение: да съединим двете най-високи мачти и щом рибата отвори устата си, да изправим мачтите между горната и долната челюст, за да не може вече да ги събере. По такъв начин тя ще си остане с отворена уста и ние свободно ще изплаваме навън.

Моето предложение беше прието единогласно.

Двеста души — най-яките моряци изправиха в гърлото на чудовището двете най-високи мачти и то не можа да си затвори устата. Корабите весело изплаваха от корема на тая жива грамада навън. Можете да си представите колко голямо беше тялото ѝ!

Мачтите, то се знае, оставихме там, за да не може чудовището вече никого да поглъща.

Като се отървахме от пленничеството, ние пожелахме да узнаем къде се намираме. Казаха ни, че се намираме в Каспийско море. Това нещо учуди всички, защото то е затворено море: не е свързано с никакви други морета.

Но трикракият учен, когото аз бях хванал на Сиренарския остров, ми обясни, че рибата е влязла в Каспийско море през някакъв подземен канал. Отправихме се към брега и аз слязох на сушата, като заявих на моите спътници, че никога вече няма да пътувам, че ми стигат досегашните преживелици и че вече е време да си почина.

Приключенията ме умориха здравата и аз реших да заживея спокоен живот.

ОГРОМНАТА МЕЧКА

Но щом скочих от лодката, върху мене се хвърли една огромна мечка.

Тя беше чудовищен звяр, необикновено голяма.

За един миг щеше да ме разкъса, ако не бях преварил и не бях я хванал за двете предни лапи. Хванах аз лапите и така силно ги стиснах, че мечката ревна от болка.

Аз знаех, че ако я пусна, веднага ще ме разкъса, и затова ѝ държах лапите три дни и три нощи, докато мечката умря от глад. Да, умря от глад, защото мечките утоляват глада си, като си смучат предните лапи. А тази мечка не можа да смукне лапите си нито за миг и затова загина от гладна смърт.

Оттогава нито една мечка не смее да ме нападне.

Издание:

Рудолф Ерих Распе

Приключенията на барон Мюнхаузен

Немска

Шесто издание

Редактор Нина Иванова

(с) Ангел Каралийчев, автор, 1955

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.